

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XI. ročník ● 8-9/2018

Cirkevná základná škola

Narnia

O B S A H

Fórum 4
**ROZMANITOSŤ
A ROZTRŽKY**
Július Stupka

Rozhovor 5
BOH MA NAUČIL...
M. „Kody“ Kislicki
E. Mihočová

Úvaha 11
O BEZVETRÍ A PLACHTENÍ
A. Činčuráková Tipulová

Téma 12
PRÍBEH NARNIA

Zdravý zbor 20
EVANJELIZÁCIA
Ján Henžel

Misia 21
T. Patterson, R. Lacho
Wycliffe

Úvahy z trolejbusu 28
PRŠÍ, PRŠÍ..
Tomáš Komrska

Na margo dní 30
VIERA BEZ SKUTKOV
Miroslav Kocúr

RELAX 31

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2018

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko,
Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 21. 9. 2018 **Tlač:** Express tlač

EV: 2670/08

ISSN: 1337-6985

KRITIZOVAŤ ALEBO KRITICKY MYSLEŤ?

Leto skončilo a školský rok je už v plnom prúde. Vytúžená zmena, na ktorú čakal ne jeden rodič, žiak, či študent. Obávaná zmena, ktorej sa ľaká ne jeden rodič, žiak, či študent... dokonca aj zamestnávateľ. To je to krásne a zároveň zložité na živote. Krásne to, že život je rozmanitý, plný zmien, dynamiky a nových perspektív, ktoré sa vynárajú pred človekom. Zložité to, že rozmanitosť života, zmeny, dynamika a perspektívy, ktoré sa človekovi ponúkajú, sú tvorené komplexom mnohých vzťahov a faktorov, ktoré človek nepozná, neovláda a nerozumie im. Naviac – nie vždy sa veci v živote uberajú želaným smerom. Vtedy prichádza čas náročných otázok a výziev. Vtedy nezriedka čelíme sklamaniu, bolesti, či frustrácii a ostré slová sa tlačia na jazyk...

Ako sa však v tom všetkom orientovať? Ako robiť múdre rozhodnutia v zlomových bodoch života? Ako získať zručnosť robiť dobré rozhodnutia v malých veciach? – Veď veľké veci pozostávajú z malých. Ako pevne ustáť chvíle, keď sa zdvihne nepríjemný vietor a zaburáca búrka? Čo si počať, keď sa naplánované veci zrazu zvrtnú a ťažko je čo i len sa nadýchnuť? Umenie vedieť žiť je veľké umenie. To platí nielen o živote jednotlivca, ale aj o živote komunit a celých národov. Ne jeden národ ľudí veľkého ducha urobil vo svojich dejinách fatálne zlé rozhodnutie a prišiel nielen o svojich najlepších ľudí, ale aj o historickú príležitosť spraviť dobré a užitočné veci pre seba a druhých.

Rozumieť životu a vedieť čítať signály doby súvisí so schopnosťou človeka kriticky myslieť. Nejde o postoj kritiky. Ufrflanosť a nespokojnosť, to nám ide veľmi dobre. My vieme presne, ako by veci mali vyzeráť a nevyzerajú. Ako by mali fungovať, ale nefungujú. Čo by mali robiť tí iní, ale nerobia. Plní negativizmu a nespokojnosti vytvárame doma, v spoločnosti ale aj v cirkvi takú atmosféru, v ktorej strácame cit pre vzťahy lásky a žičlivosti. Zomiera inakosť, tvorivosť a nádej. Predstava tej našej dokonalosti nás mení na netrpezlivé bytosti, ktoré si idú za svojím za akúkoľvek cenu. V živote však skratky neexistujú. Iba skratky. A tie prinášajú nevratné straty.

Kriticky mysliaci človek, to je o niečom inom. Taký človek je schopný dobre pozorovať, kvalitne analyzovať, vyvodiť závery a dokáže ich aj uplatniť v praxi. Vychádza z reality a do reality sa vracia s životaschopnými plánmi a riešeniami. Vládnuce inštitúcie by mali touto Sokratovskou vlastnosťou vynikať a vzdelávacie inštitúcie by mali k nej vzdelávať. Je potrebné pripomenúť, že schopnosť kritického myslenia vychádza síce z veľmi dobrej logiky a racionality, ale len s logikou nevybystačí. Ak sa neoprie o morálne dimenzie života, ak ignoruje vzťahy, ak prehliada intuíciu a tvorivosť, nedosiahne to, čo dosiahnuť má.

Aká je situácia u nás?

V našich školách a vzdelávacích inštitúciách len môžeme závidieť tým školám v rozvinutých krajinách sveta, ktoré potrebu cieľavedomej výchovy ku kritickému mysleniu postavili do centra svojej koncepcie. Vo Veľkej Británii dokonca existuje predmet „Kritické myslenie“, ktoré sa vyučuje na stredných školách a je možné z neho aj maturovať. Svetové univerzity nadväzujú na túto oblasť vzdelávaním v oblasti tímovej práce a filozofiou riešenia problémov. Záujem o kritické myslenie sa šíri do škôl v Ázii a v Arabskom svete – všade tam, kde sa vyučuje filozofia, história, teológia a politika. Posledné výskumy ukazujú, že s vyučovaním kritického myslenia je potrebné začať už s malými deťmi...

Povedzme si však jasne – kritickosť a kritické myslenie nejdú dohromady. Tam, kde zavládne len kritika, nerastú plody tvorivosti a dobrých nápadov. Nevzniká atmosféra nadšenia, ochoty a obete. Nenastáva synergia potrebná k pozitívnej zmene. Láska odchádza. Ostáva iba kritika a strach z kritiky. Snaha poslušne sa zaradiť k väčšine. Konformita s objednávkou moci. Nenávisť k zmene. Prázdna disciplína. Iba vernosť litere. ■

TIBOR MÁHRÍK
(Kazateľ Cirkvi bratskej v Žiline,
vysokoškolský pedagóg.)

...čujem, že sú roztržky medzi vami... (1K 11, 18a)

ROZMANITOSŤ A ROZTRŽKY

JÚLIUS STUPKA

(Kazateľ Bratskej jednoty baptistov vo Vavrišove)

Je skvelé, že kresťania z evanjelia pociťujú priamy a nepretržitý ťah povzbudení a napomenutí k jednomyselnosti. Po páde človeka, neuposlušnutím Hospodina sa začalo rozmotávať kľbko sebeckých výplodov ľudskej malosti, trieštenie myslí a v hriechu strácanie cieľa života. A tak je to dodnes, ak sa v mysli uvoľníme a zvedení pokušením sa bezducho stratíme v roztržkách, nie sme výnimkou.

Roztržky začínajú úplne nevinne: Koho uprednostníme, Apolla, Kéfaša, či Pavla.? Vyberáme si medzi ľuďmi, ale evanjelium nás rýchlo zabrzdí dôležitou otázkou: Či je Kristus rozdelený? Niekomu sa, ako voľakedy korintským, viac prihovára Apollo. Ale to, že každý z nás je iný, ešte nie je dôvodom vyberať si medzi ľuďmi a pripravovať pôdu ctižiadosti a roztržkám. Sme rozdielni, ale každý je Božím originálom. Apoštol pred slovom ustanovenia, ktoré čítame pri slávení pamiatky Večere Pánovej napíše vetu: *...čujem, že sú roztržky medzi vami... Či pohrdáte cirkvou Božou a zahanbujete tých, ktorí nemajú?* Dodávam, nemajú toľko ako vy? Jednomyselnosť nesmieme opustiť preto, že sme rozdielni.

Pozastavme sa nad otázkou: Chceme hovoriť jedno a to isté, (hovoriť rovnako), byť dokonalí v jednej a tej istej myšli...? Dá sa to, ale ako to docieľiť?.. Jednou z najvážnejších chvíľ, keď sa môžeme pozastaviť nad výzvami evanjelia k jednomyselnosti, je slávenie pamiatky Večere Pánovej. Pri zdvihnutí ruky za chlebom a kalichom, každý jeden z nás, nanovo prežívame a potvrdzujeme v srdci zázrak vykúpenia. Zomierame s Kristom a povstávame (otvárame sa) novému životu. Pokiaľ je pravdou nášho srdca,

že: *...už nežijem ja, ale žije vo mne Kristus*, potom v každom osobnom, novom rozhodnutí sme spojení a obohatení modlitbou Pána Ježiša, ktorú vyslovil pred ukrižovaním: *...Otče, aby boli v nás jedno, ako sme my jedno.*

Pripustíme, že v myšlienkach, ktoré sú niekedy ovládané ľudským egom, nedokážeme vždy splynúť s modlitbou za jednomyselnosť. Ani nie sme schopní akceptovať hlboko prežité volanie apoštola: *...aby sme boli dokonalí v jednom...* No, keď Kristus ožije v nás, v tej chvíli *...Duch spolu pomáha našim slabostiam a prihovára sa za nás nevysloviteľnými vzdychaniami...* Pánova modlitba ako zázrakom mení aj naše srdce a utekáme od sporov. Nedáme sa okradnúť o požehnanie jednoty, ale si ho v spoločensťve zboru začíname užívať. Nevieme to ani vysvetliť, ale v jednomyselnosti je nám dobre: Naplníme radosťou jeden druhého, darujeme si zážitok nebeskej radosti. *Naplňte moju radosť, zmýšľajte rovnako, majte rovnakú lásku, buďte jedna duša a jedna myseľ, nič nerobte z hašterivosti a márnej ctižiadosti, ale radšej v pokore iných pokladajte za hodnejších než seba a nehládajte každý len svoj prospech, ale aj prospech iných.* (Flp 2, 2) ■

KDE ZÍSKAŤ PRAVÚ VÔŇU?

ŽIVÉ SLOVO

Ezav bol mužom, ktorý rozumel lovu, mužom poľa a preto jeho rúcho voňalo poľom (1M 27, 27/). O našom drahom Pánovi je napísané: *A všetko tvoje rúcho je samá myrha, aloe a kasia* (Ž 45, 9). Keď sa zdržujeme v Jeho blízkosti, tak sme Kristovou dobrou vôňou Bohu medzi tými, ktorí dochádzajú spasenia, i medzi tými, ktorí hynú, ktorým vôňou smrti na smrť a ktorým vôňou života na život. Ale kto je na to spôsobilý? (2Kor 2, 15-16).

Na Petrovi a Jánovi poznali, že bývali s Ježišom (Sk 4, 13) Aj na nás je poznať, či sme zamestnaní zemskými vecami, starosťami o tento život, teda či je to vôňa zemskosti a či tá kráľovská.

Keď synovia Jákobovi (Simeon a Lévi) vykonalí nepeknú vec obyvateľom Sichema, musel povedať tento patriarcha: *Zarmútili ste ma a spôsobili ste mi trápenie, lebo ste ma zosmrádili obyvateľom zeme, Kananejcom a Ferezejom* (1M 34, 30). Aj on chcel byť vôňou, ale ho zosmrádili iní. No čas zahojil aj toto a skrze syna Jozefa bol už príjemnou vôňou faraónovi a ostatným, kde ho Jozef presťahoval.

Ak sa aj v našom živote dostaví podobný zármutoť ako u Jáкова, vedzme, že keď sme úprimní pred Bohom, dá nám to, čo naprávi našu vec ako Jozef pre Jáкова.

(Živá slova 1/1980, vybral Peter Kailing)

S manželkou a synom

BOH MA NAUČIL TEŠIŤ SA Z MALIČKOSTÍ

Michal „Kody“ Kislicki

S MICHALOM „KODYM“ KISLICKI sme sa nemohli stretnúť osobne, pretože už štyri roky žije na východe Ukrajiny, blízko vojnovnej frontovej línie. Uprostred bombardovania, v atmosfére strachu a smrti, našiel nielen Boha, ale aj svoju manželku. Kým pomáha ľuďom, ktorí sa ocitli v ohrození života, stará sa aj o svojho ročného syna. Je Bohu vďačný za to, že mu dal silu spraviť krok správnym smerom ešte v dobe, keď Ho nepoznal.

Rozprávala sa s ním EMÍLIA MIHOČOVÁ
Foto – archív: MICHALA KODYHO KISLICKI
(EVANJELICKÝ VÝCHOD 8/2018)

Narodili ste sa na južnej Morave, v Brne. Čo ste robili predtým, než ste vycestovali na Ukrajinu?

Pracoval som v jednej továrni. Nevedel som si predstaviť, že by som tam mal stráviť celý svoj život až do dôchodku. Mal som 25 rokov a vedel som, že tak skončiť nechcem. V tom čase sa so mnou rozišla priateľka a zrazu ma už nič nedržalo na jednom mieste. Bola vo mne túžba zmeniť svoj život.

Do zahraničia dnes cestuje za prácou či štúdiom veľa mladých ľudí, ale smerujú skôr na Západ. Prečo práve Ukrajina?
Trochu som to riskol. Aj väčšina mojich kamarátov sa čudovala, prečo som si vybral Východ. Veď

to je destinácia skôr pre extrémnych dobrodruhov. Priatelia sa mi to snažili vyhovoriť, no každý dospelý človek si musí nájsť svoju vlastnú cestu. Aj keď som nevedel, čo na Ukrajine nájdem, chcel som ísť práve tam.

Vycestovali ste v apríli 2014, bolo už v ovzduší cítiť hrozivý konflikt s Ruskom?

Vôbec nie. Ukrajina bola v tej dobe nezaujímavá krajina. Sám som o nej nič nevedel, dokonca som si myslel, že hovorovým jazykom je ruština. Vôbec som netušil, že majú svoj vlastný jazyk. V apríli som si zbalil svoj batoh a stopom odišiel cez Maďarsko do Zakarpatskej oblasti, čo je prvý región Ukrajiny za slovenskými hranicami. Vtedy konflikt

začal eskalovať, na prelome rokov 2013 a 2014 prišiel Majdan. Demonštrácie sa však konali v Kyjeve, čo je od zakarpatskej oblasti ďaleko. V apríli 2014, v čase, keď som prišiel, Ukrajinci prišli o polostrov Krym a začali sa boje na Donbase.

Skôr než sa dostaneme k vojne, ako ste sa po príchode do krajiny dorozumievali?

Jazyk som neovládal, ale nemal som s tým problém. Nevedel som zmysel v tom, aby som sa ho učil v škole. Som absolútny praktik a skočil som do toho rovno po hlave. Veril som, že jazyk sa najjednoduchšie naučím a pochopím ho priamo na mieste. Tiež som dúfal, že keď bola zakarpatská oblasť kedysi súčasťou Česko-

slovenska, tak sa tam dohovorím. Mal som so sebou maličký slovník ukrajinčiny. Vedel som len to, ako sa slušne pozdraviť a poďakovať – a to odporúčam naučiť sa každému cestovateľovi (smiech), medzi slušnými ľuďmi to otvára dvere. Jedna rodina, ktorej som sa prihovril, mi ponúkla ubyto-

Dnes viem, že to bol Boh, kto mi chýbal.

Na Zakarpatsku ste prežili sedem mesiacov, prečo ste sa rozhodli opustiť prostredie, s ktorým ste sa už zžili a vedeli sa v ňom pohybovať?

Nevedel som, čo robiť ďalej – na-

kami po ich invázii do krajiny. Trvali štyri mesiace, potom Ukrajinci Slovjansk oslobodili. Prišiel som sem v nedeľu, plný chuti začať niečo robiť. No povedali mi, že v nedeľu nepracujú. Keď som vošiel do kostola, prežil som neopísateľný pocit. 25 rokov sa mi zdalo, že som sám, no zrazu som vedel, že Ktosi vedľa mňa je. Bol som si istý, že som mal prísť práve sem, aby som našiel to, čo skutočne hľadám. Keď si žijete obyčajným, bežným životom, je ťažké obrátiť sa k Bohu. No zrazu, keď opustíte svoju krajinu a väčšinu priateľov, keď odídete niekam ďaleko... a ešte na miesto, kde je vojna za rohom a ľudia umierajú, zmení sa vám perspektíva. V atmosfére strachu a temnoty ľudia prirodzene tiahnu ku svetlu. Na každých službách Božích sa obrátilo 20–30 ľudí. Všade navôkol bolo toľko smrti... Samozrejme, nie všetci vo viere zostali, keď sa život začal znovu vracáť do normálu.

vane a zostal som u nich sedem mesiacov. Pracoval som a učil sa, ako tu funguje život.

Je to lepšie ako klasický turizmus?

Určite, lebo turista nie vždy môže pochopiť, ako sa naozaj žije na danom mieste. Vidí skôr povrchný obrázok, ale nie skutočné problémy ľudí.

Prijať cudzieho človeka na niekoľko mesiacov do svojej rodiny, to nedokáže hocikto...

Boli to evanjelici – baptisti, ktorí chodili každú nedeľu do kostola a ja spolu s nimi. Mal som pocit, že by som si ani túto časť ich života nemal nechať ujsť, aj keď mi v tom čase bola viera ešte cudzia. Ale na druhej strane som si kládol otázku: „Čo ak je práve toto tým, prečo som sem prišiel?“ Nevedel som ani presne popísať, čo som hľadal; bolo to pre mňa v tej dobe nepochopiteľné.

učil som sa tam veľa vecí, všeličo som videl a pochopil. Cítil som, že mám ísť ďalej. Akoby to bola iba akási zastávka na ceste. Medzitým z Donbasu chodili správy o tvrdých bojoch, vojakoch a dobrovoľníkoch, ktorí pomáhajú na frontovej línii. Tým, že mi Ukrajina ústretovo otvorila náruč a ľudia mi pomohli, nadobudol som presvedčenie, že by som mal pre túto krajinu spraviť niečo konkrétne. Rozhodol som sa, že sa tiež stanem dobrovoľníkom a na jeseň roku 2014 som vycestoval do oblasti Donbasu.

Svoje obrátenie k Bohu spájate až s Donbasom, kedy a za akých okolností k nemu došlo?

Obrátil som sa už v prvých týždňoch po príchode do mesta Slovjansk, kde žijem dodnes. V tom čase bol už dva mesiace oslobodený. Bolo to vôbec prvé mesto, kde sa začali boje medzi Ukrajincami a ruskými jednot-

Čo sa zmenilo?

Vedel som, že sa nestačí obrátiť a povedať Bohu: „Chcem s Tebou žiť“, ale že pre Neho treba aj niečo urobiť. Pochopil som, že sa začína písať nová kapitola v knihe môjho života.

Keď ste si kládli otázku, čo konkrétne spraviť, akú odpoveď ste dostali?

Pýtal som sa Boha, aby mi poradil. Bol som zmätený z toho, že som nikdy nepočul nadprirodzený hlas a jasnú odpoveď, keď som sa modlil. Ale vďaka modlitbám prišla iná múdrosť. Pán Boh mi v istom momente vysvetlil: „Si môj syn, no ja svojim deťom prácu nenalinkujem. Naopak, dal som ti slobodu, aby si si vybral, čo ťa baví. Dostal si odo mňa talent, tak si vyber takú prácu, v ktorej ho najlepšie uplatníš.“ A tak som skúšal prísť na to, aké dary som od Boha dostal. Vždy bolo pre mňa dôležité, aby som pomáhal ľuďom v niečom konkrétnom. A okolo seba som videl obrovské množstvo tých, ktorí

mali nedostatok základných životných potrieb. Chcel som im pomáhať naplno, nie iba vo voľnom čase popri zamestnaní. Rozhodol som sa, že toto bude môj život. Boh mi povedal: „Výborne, vybral si si. Tak to rob a ja ti pomôžem. Ak to bude služba mne a ľuďom, požehnám ti.“

Predpokladám, že ani cirkev sa neostala nečinne prizeráť... Miestna cirkev tu už niekoľko rokov robí obrovskú misijnú-humanitárnu službu. V meste Sloviansk mala cirkev pred vojnou v jednom zo zničených domov sirotinec. Bol celý rozbitý. Z dvoch poschodí zostali len steny. Po oslobodení mesta ukrajinskou armádou sa cirkev rozhodla, že ho opraví, aby sa evakuované deti mali kam vrátiť. A podarilo sa to – dnes budova sirotinca vyzerá lepšie ako pred vojnou. Čiastočne som sa na tom podieľal aj ja.

V Donbase pôsobí viacero celosvetových aj európskych humanitárnych organizácií – nebolo by jednoduchšie pridať sa k niektorej z nich, ako založiť svoju vlastnú?

Každá organizácia má svoj vlastný spôsob práce a ja som videl ich nedostatky. Mal som svoju vlastnú predstavu o tom, ako má humanitárna pomoc fungovať, aby bola čo najefektívnejšia. Tiež som mal obrovskú podporu od Pána Boha, aby som sa nebál robiť to samostatne, podľa seba. Niektorí, ktorí prídu na Ukrajinu zo Západu, nie vždy rozumie miestnym pomerom. Napríklad sochu Lenina tu zhodili len pred tromi rokmi, kvôli vojne. Mnohé babičky plakali, prečo im ho odnášajú. Nemá zmysel sa s nimi o tom sporiť.

V čom ste špecifickí?

Na rozdiel od *Človeka v tiesni* alebo iných humanitárnych organizácií, som chodil priamo na front – na miesta, kde dopadali granáty. Tu často nerozhoduje len materiálna a sociálna pomoc;

pre ľudí v núdzi je dôležitá aj pomoc duchovná. Ak im venujete svoj čas a lásku, veľa to pre nich znamená. Na front sa vraciam stále, lebo priamy kontakt s ľuďmi je pre mňa kľúčový. Za každým preverujem, či rozbehnutý projekt zodpovedá skutočnej potrebe. S dobrovoľníkmi

Keď sme vyzbierali dosť peňazí, nakúpili sme stovky chlebov a v dodávke sme ich doviezli do ostreľovaného mesta. Rozdávali sme ich kdesi za panelákom, aby sme boli aspoň trochu krytí pred priamou paľbou z frontu. V meste sme mohli byť len hodinu – dve, keď neprebíhalo

sa ho snažíme realizovať tým najlepším spôsobom, aký poznáme. Chcem, aby to dávalo zmysel – predo mnou samým aj pred Pánom Bohom.

Aká bola situácia v prvom roku, keď vojna vypukla?

Vypukla veľká humanitárna kríza a najväčšou potrebou bolo jedlo. Ľudia na fronte nevedeli, čo majú robiť. Boli v šoku – netušili, či majú utekať alebo zostať a niekde sa schovať. Vojnu poznali akurát tak z televízie. Za Sovietskeho zväzu síce chlapi museli bojovať v Afganistane, ale vojna nezasiahla všetkých obyvateľov. Na dedine to majú ľudia jednoduchšie, lebo vždy žili z poľa a chovu dobytka. V mestách, závislých od elektriny a tečúcej vody, je to už horšie. Vojna ich odstrihla od energií, ktoré potrebujú na prežitie.

Ako ste ľuďom v postihnutých oblastiach pomáhali?

ostreľovanie. Museli sme odísť skôr, ako nastala noc, lebo vtedy začali ťažké boje. Stále nám hrozilo, že na cestách padneme do zajatia.

Čo bolo pre vás najťažšie?

Hádať sa s ľuďmi. Naivne som si myslel, že keď ľuďom priveziem to, čo potrebujú, tak sa aspoň pokúsia prejaviť akú – takú vďačnosť. No v stresujúcej situácii ľudia prepadajú panike a občas to vyzeralo dosť hrozne. Nedočkali čakať usporiadane v rade. Niekedy to bolo ťažké, traja dobrovoľníci a stovky ľudí. Je rozdiel baviť sa s jedným človekom alebo zvládnuť dav. Párkrát nám chceli prevrhnúť dodávku alebo nás zmlátiť. Prekvapila ma 70-ročná babička, ktorá kohosi ovalila po hlave, len aby sa dostala dopredu a vytrhla vám peceň chleba z ruky. Ale časom sme sa to naučili riešiť – napr. sme požiadali ukrajinských vojakov, aby nám pomohli udržať poriadok a aby

Malú Dášku odvážame z frontu na operáciu

dostali prednosť najmä starší ľudia a deti. Potom to už išlo jednoduchšie.

Nenapadlo vám niekedy, že by ste sa vrátili domov, lebo je to príliš ťažké alebo nebezpečné?

Prvé dva roky som s tým dosť bojoval. Ale Pán Boh mi povedal: „Pozri, vybral si si to sám. Môžeš to kedykoľvek nechať, nebudem ti to zazlievať. Ale na druhej strane nemôžeš čakať, že tá cesta bude jednoduchá.“ Povedal som si, že to vezmem ako výzvu – keď je v stovke ľudí 90 nevďačných a nedisciplinovaných, predsa aj kvôli tým desiatim to stojí za to. Nájsť ich a pomôcť im. Snažil som sa z konfliktných situácií poučiť a pomoc zefektívniť. Dnes to už robíme inak, lebo sa ukázalo, že tí najnúdznejší si pre ten peceň chleba sami neprídu – nedostanú sa z postele pre chorobu, či z pivnice, v ktorej sú ukrytí.

V čom ste svoju službu zefektívnilí?

Dnes sa už menej bojím použiť finančné prostriedky na lepšiu organizáciu. Možno máme menej peňazí na priamu pomoc, ale sú lepšie využité. Skôr ako niekomu pomôžeme, zisťujem priamo na mieste, či a nakoľko daná rodina pomoc potrebuje. Nájdem si čas na to, aby som si s nimi posedel a porozprával sa. Niekedy stačí aj to, ak im pomôžete pozrieť sa na ich problém z iného pohľadu. Jasně, vyzerá to lepšie, keď nakúpim 1 500 pecňov chleba a spravíme pekné fotky, ako ich rozdávame ľuďom a malým deťom. Tak to robia mnohí, ale ja nechcem byť „obrázkový“ dobrovoľník. Nesnažím sa každú akciu spropagovať.

Vojnový konflikt má svoje následky, ktoré z nich považujete za najcitelnejšie?

Veľa ľudí ostalo bez práce. Nie je kde sa zamestnať a zarobiť peniaze. Na druhej strane si mnohí zvykli na humanitárnu

pomoc a ani sa nesnažia prácu si nájsť. Je jednoduchšie nastaviť dľaň a sedieť doma. Preto sa dnes už neorientujeme len na priamu materiálnu pomoc, ale vytvárame pracovné príležitosti, aby si ľudia sami zarobili a neboli odkázaní na pomoc. Projekt úspešne funguje a spĺňa svoj účel.

Nemajú Ukrajinci pocit, že Európa ich v konflikte s Ruskom nechala samých a otočila sa im chrbtom?

Môžem to zhodnotiť iba z pozície človeka, ktorý nemá s politikou nič spoločné. Skôr mám dojem, že EÚ Ukrajine dosť pomáha. Dnes Rusko napáda EÚ a Ukrajina za ňu bojuje. Je nárazníkovým pásmom, ktorý si to odnáša práve touto vojnou. Na Majdane, ktorý bol začiatkom konfliktu, väčšina Ukrajincov jasne ukázala, že chce byť súčasťou Európy. Chce sa jej priblížiť, aby sa aj tu žilo lepšie. Vidia, že situácia v Rusku sa ekonomicky nezlepšuje, práve naopak, zhoršuje sa. A je prirodzené, že každý chce žiť čo najkomfortnejšie. Ukrajinci vidia, že v Európe žijeme na pomerne vysokej úrovni. A aj keď si každý nájdeme niečo, na čo sa môžeme sťažovať, v porovnaní s Ukrajinou sme na tom stále super. Keď pred rokom Európa otvorila pre Ukrajincov bezvízový režim na tri mesiace, už to bola na politickej úrovni obrovská pomoc.

Zlepšila sa po rokoch ostreľovania politicko-spoločenská situácia?

V roku 2014 to bola obrovská katastrofa, ale po uzavretí Minských dohôd v r. 2015 sa situácia začala trochu stabilizovať. Posledný rok a pol sa situácia príliš nemení, z vojny sa stala vojna zákopová. Hranice sa veľmi neposúvajú, to však neznamená, že sa vojna skončila. Ukrajinská armáda z môjho pohľadu prímerie dodržiava – neútočí, ale nepúšťa svoje pozície. No ruská armáda – oficiálne sa označuje

za ruských dobrovoľníkov, hoci tu každý vie, o koho ide – podniká výpady na rôznych miestach. Civilistov každý týždeň ohrozujú delostrelecké prepady, pri ktorých umierajú ľudia. Od roku 2014 frontové mestá vykazujú obrovské straty na životoch.

MICHAL KODY KISLICKI (*1988, Brno) je vyučený elektrikár, ale od roku 2014 pôsobí ako humanitárny dobrovoľník. S priateľmi v roku 2015 založil malú dobrovoľnícku neziskovú organizáciu *Chut pomáhať*, ktorá je zameraná na duchovnú, sociálnu a materiálnu pomoc vo vojnovnej zóne východnej Ukrajiny. Viac na: www.chutpomahat.cz a fb.me/chutpomahat

Ocitli ste sa aj vy niekedy v ohrození života?

Občas sme boli iba 150 metrov od ruských pozícií. Dosť som sa bál, keď začali dopadať ruské Grady; teda rakety, ktorých letí 160 naraz a ide o kobercové bombardovanie. Aj keď som nevedel, či to prežijeme, cítil som, že Pán Boh je so mnou. A kým je to tak, nemám sa čoho báť. Vždy sa o mňa postará.

V Donbase ste už štyri roky, ktorý moment bol pre vás najvýnimočnejší?

Asi prvé stretnutie s mojou manželkou Kjsušou. Žila predtým s mamou na druhej strane frontovej línie, no keď jednotlivé frakcie začali medzi sebou bojovať, utiekli na ukrajinskú stranu. Po ceste sa rozdelili – Kjsuša išla za sestrou do Charkova, mame sa podarilo dostať do Slovjanska. Po čase prišla mamu navštíviť. Vtedy sa tvrdo bojovalo o Debalcevo, kde je strategicky význam-

ná železnica. Rusi tam vytvorili akýsi kotol, v ktorom Ukrajincov uzavreli. Za týždeň tam padlo asi 3 000 ukrajinských vojakov. Kým ešte nebol „kotol“ uzavretý, vozil som tam humanitárnu pomoc.

Keď sa začalo masívne ostreľovanie, začali ste s evakuáciou ľudí...

Autami sme do Slovjanska denne privádzali stovky ľudí. Na železničnej stanici sme vytvorili stan prvej pomoci, lebo väčšina ľudí prišla s prázdnyimi rukami. Mali pri sebe nanajvyš doklady. Niektorí mali ešte obhorené kabáty, alebo boli celí od krvi. Mali strach a nevedeli, čo majú robiť, na ulici bolo mínus 15. A uprostred toho chaosu v jednej chvíli do stanu prvej pomoci vstúpila Kjsuša, krásna mladá žena. Prišla sa opýtať, s čím by mohla pomôcť. Začala pomáhať v kuchyni a neskôr aj pri tzv. táboroch bezpečia pre deti z frontovej oblasti. Pred dvoma rokmi sme sa zobrali a máme 9-mesačného syna.

Tábory pre deti organizujete aj počas tohto leta, nastal aj v tejto oblasti posun?

Mení sa forma, ale zmysel zostal rovnaký: spraviť niečo výnimočné pre deti, ktorým každú chvíľu niekto blízky zomrie. Chceme, aby zažili aj niečo iné ako vojnu. Tábory robíme spôsobom, ktorý nie je na Ukrajine bežný. Sme zvyknutí dávať do toho viac hier a fantázie. Prvé roky sme tábory robili doslova „na kolene“, dnes ich pripravujeme polroka dopredu.

Je sociálna situácia na východe Ukrajiny stále zlá?

Na naše pomery 80 percent obyvateľov mesta Slovjansk žije v chudobe. Ale ak to porovnáme s inými časťami Ukrajiny, majú sa ešte relatívne dobre. Muž zarobí priemerne asi 170 eur mesačne, pričom ceny sú podobné ako u nás, iba práca je lacnejšia. Najhoršie sú na tom mestá na frontovej línii – väčšina pracoschopného obyvateľstva utiekla

a zostalo tam asi 20 percent tých, o ktorých sa nemá kto postarať.

Napríklad?

Nedávno som bol navštíviť ženu, ktorá sama vychováva osem detí. Jej manžel pred polrokom odišiel za bratom na územie okupované ruskými vojakmi. Chytali ho a zatvorili, lebo bol vodičom sanitky a predpoklada-

dostala k tým, ktorí to potrebujú najviac. Poslednú zimu sme pomohli 46 rodinám, a to aj tým, ktoré si pre drevo samé nedokázali prísť. Babička Zina a dedo Ivan Vaščenko žijú už 40 rokov v Krasnohorovke. Pri -20°C Ivan zbiera na ulici spadnuté vetvy, aby mali aspoň trochu čím zakúriť. V meste sa stromy rúbať nesmú, sú strategickou rezervou

Príprava na Tábor Bezpečia

li, že určite niekedy vozil aj ranených ukrajinských vojakov. Je nereálne, aby sa tá žena sama postarala o osem detí. A nepostarajú sa ani štát. Tiež je tu veľa mladých mamičiek vo veku 19 – 20 rokov. Otehotneli s vojakmi, ktorí po čase odišli a dievčatá ostali samé s malými deťmi. Čo majú robiť? Penzisti dostávajú od štátu v prepočte asi 50 eur mesačne, z čoho sa nedá prežiť. Projekty, ktoré robí cirkev a humanitárne organizácie, zachraňujú ľuďom životy, aby nezomreli od hladu alebo nezamrzli od zimy.

Pomáha im aj drevo, ktoré im vozíte?

Je to jeden z našich projektov. V zime nakúpime a rozdáme niekoľko kamiónov dreva. Predtým sme to robili tak, že kto prišiel, ten si odviezol. Dnes je aj táto naša pomoc adresnejšia, aby sa

pre vojakov. Do blízkych lesíkov sa potom už odváži len máloko, sú zamínované a pri pokusoch o získanie dreva už niekoľko obyvateľov Krasnohorovky prišlo o končatinu. Nazbierané vetvy však príliš tepla nedajú a rýchlo zhoria. Čo teda robiť? Môžete ísť do lesa a riskovať výbuch na míne. Môžete potajomky zrúbať niektorý z menších stromov v meste a riskovať, že vás chytia vojaci. Alebo môžete doma mrznúť a modliť sa k Pánu Bohu o pomoc... My sme sa radšej pustili do projektu Teplu pre Ukrajinu.

Dá sa vyrovnať s tým, že nedokázate pomôcť všetkým?

Musel som prijať, že nie som Spasiteľ. Bolo tvrdé zmieriť sa s tým, že niekomu sa neujde nič. No aj tak verím tomu, že každý z nás musí urobiť všetko, čo môže a čo je v jeho silách.

Na webovej stránke svojej organizácie *Chut pomáhať* predstavujete konkrétne projekty – podporujú ich tí, čo sa nemôžu stať dobrovoľníkmi, ale chcú pomôcť aspoň finančne. Akým spôsobom sa o vašej práci dozvedela širšia verejnosť?

V apríli 2015 som mal prvú prednášku v Českej republike – hovoril som o tom, čo robíme a ako to na Ukrajine vyzerá. Prekvapilo ma, že po prednáške za mnou prišli úplne neznámi ľudia a pýtali sa ma: „Ako môžeme pomôcť?“ Nikdy mi nenapadlo, že by mi s tým chcel niekto pomôcť. A tak som začal premýšľať, akým spôsobom to zrealizovať. Zriadili sme webovú stránku a bankový účet, na ktorý dnes darcovia posielajú financie na podporu konkrétnych projektov. Na webovú stránku sa dostanú len veľké projekty, no popri nich robíme ešte množstvo drobných vecí. Napríklad, kupujeme lieky pre ľudí, ktorí nemajú peniaze – nedajú sa do krajiny doviezť, musia sa kupovať priamo na mieste a sú drahé. A opäť je to individuálne, všetko závisí od diagnózy konkrétneho človeka a jeho potreby.

Za čo všetko ste vďačný?

Som vďačný Bohu za to, že mi dal silu spraviť krok správnym smerom ešte v dobe, keď som Ho nepoznal. Myslím si, že o tom mnoho ľudí snívajú, ale boja sa riskovať a radšej zostávajú vo svojej komfortnej zóne. Mal som veľa snov a Pán Boh mi ich všetky splnil spôsobom, ktorý by som neočakával. Napr. som vždy chcel byť kovbojom, akých som poznal z westernových filmov. Keď som nedávno viezol do frontovej oblasti niekoľko našich českých darcov, musel som šoférovať dosť rýchlo a riskantne. Ktosi z nich mi povedal, že jazdím ako kovboj (smiech). Vtedy som si spomenul na svoj detský sen a tešil som sa, že sa mi tým kovbojom predsa len podarilo stať. Pán Boh plní moje sny. ■

O BEZVETRÍ A PLACHTENÍ

ANNA ČINČURÁKOVÁ
TIPULOVÁ
(Evanjelická farárka v Kukovej)

Môj manžel si nedávno kúpil takú tú chlapskú hračku, na ktorej sa dá lietať. Vyzerá to ako niečo medzi šarkanom a padákom, vyjdete na kopec, pripevníte sa a počkáte na vietor, ktorý rozťahne plachtu a už sa len držíte lana kopírujúc kopce pod sebou. Vietor sa opiera do plachiet a vynáša vás nad zem, hýbe vami neuveriteľnou silou, ktorú ani nie je vidieť. Úžasný pocit!

Priznám sa, nemám pre takéto „srandy“ veľké pochopenie, ale hneď, len čo sa doma na dvore manželovi zdalo, že sa pohlo steblo trávy, dala som sa „ukecať“ na skúšobnú jazdu. Šliapali sme hore na kopec a bola to poriadna drina. Stálo nás množstvo námahy, kým sme rozťahli plachtu a nafúkali časti, ktoré ju lemujú. No a potom... Potom sa nedialo vôbec nič! Nepohlo sa stebielko trávy, ani lístok na strome. A tak sme čakali a čakali. Vietor nepriechádzal. Môj manžel zavolať deti, aby mu pomohli nadvihnúť ramená plachty a niekoľkokrát, keď sa pohla tráva, rozbehol sa neúspešne dole kopcom v nádeji, že to predsa len nejakô pôjde. Potom znova vyšiel hore kopcom a niekoľkokrát sa to snažil z celej svojej sily zopakovať. Trpezlivo som sa na to prizerala a aj keď nám bolo obom jasné, že dnes z toho nič nebude, prijať túto realitu sme odmietali. A tak to skúšal a skúšal, až napokon po západe slnka celý spotený zbalil to svoje „bláznovstvo“ do veľkej tašky a išli sme sklamaní domov.

Deň predtým som čítala o tom, že surfisti využívajú vlny, aby mohli surfovať. Oni ich nevytvárajú, nemanipulujú s nimi, neovládajú ich, iba sa učia vystihnúť ich silu a použiť ju na to, aby sa mohol viezť.

Práve som to mala pred očami. Ak nie je vietor, nemôžeš lietať. Môžeš byť akokoľvek skvelo pripravený, môžeš sa neskutočne snažiť rozbehnúť svoj „lietací stroj“, vložiť do toho celú svoju silu, môžeš sa uštváť až na smrť snahou „nakopnúť ho“. Márne. Nebude lietať, kým nepríde vietor. A ty vietor neurobiš! Túto skúsenosť majú rodičia, ktorí nútia hrať svoje deti na husle, aj keď je zjavné, že chlapčá pobeží za všetkým, čo sa guľa, pretože miluje futbal.

A presne tak je to v Cirkvi. Moc Ducha Svätého je naozaj úžasná. Boh dokáže meniť životy, rozduchať

oheň viery v ľudských srdciach, rozbehnúť svoju mocou k svätému životu jednotlivcov aj celé cirkevné zbory.

Verím, že môžeme lietať

Odlepiť sa od zeme, vidieť veci z inej perspektívy – tak ako ich vidí Boh, nadobudnúť pocit bezťažky – slobody. Je to úplne fantastická sila, ktorú dáva Duch Svätý Cirkvi a ktorou ovláda k pohybu, k zmene, k radosti, k novým veciam. *Vietor veje kam chce, čuješ jeho hlas, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide: tak je s každým, kto sa narodil z Ducha.* Bez vetra však lietať nemožno. Môžeme rozbiehať aktivity v cirkevných zboroch, môžeme sa tak veľmi snažiť vyučovať, kázať, viesť ľudí, inšpirovať, pripravovať nové a nové aktivity, môžeme byť neskutočne pripravení na lietanie tak, že si postavíme a vybavíme budovy a nakúpime techniku a hudobné nástroje, budeme organizovať tábory... Môžeme sa snažiť až do vyčerpania, ak však nefúka Vietor, nestane sa vôbec nič. Nie je to o nás, priatelia! Preto s pokorou skloňme svoje hlavy a prosme o Vietor Ducha Svätého do Cirkvi, do našich vzťahov, do našich rodín, do našich životov. A poslušne čakajme na tú správnu chvíľu. Ak ju dokážeme rozoznať, ak uvidíme, ako sa pomaly začnú hýbať stebľá trávy okolo nás, všetko čo práve robíme treba nechať tak, (presne ako môj manžel na druhý deň). Treba zbaliť všetky svoje obdarovania, ktoré nám Hospodin nadelil a šliapať poctivo na kopec. A potom ich rozprestrieť pred Hospodinom a tam trpezlivo čakať na Vietor. Možno budeme musieť čakať dlhšie, ako sme si to pôvodne predstavovali. Možno sa niekoľkokrát zvezieme neúspešne, ale nevzdávajme to, nech nás Pán do čohokoľvek povolal, neprestávajme vyčkávať vietor! Budme pripravení, že príde! On to predsa sľúbil: *Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá Otec nebeský Ducha Svätého tým, ktorí Ho prosia?* On ho určite pošle. A potom už len treba rozťahnúť krídla a učiť sa používať Jeho vanutie na lietanie.

To je všetko, čo od nás chce: Letieť na prúde Jeho Vetra. ■

Poslanie Cirkevnej základnej školy Narnia je vyjadrené v texte jej misie:

*Každého žiaka vzdelávame a vychovávame
k tvorivému a kritickému mysleniu,
k zodpovednosti voči sebe, druhým a svetu
a k schopnosti tvoriť komunity
v duchu kresťanských biblických hodnôt.*

Ilustráciou môže byť strom:

Strom, ktorý má svoje korene v pôde Božieho zjavenia o svete a človeku, ale aj vo všetkých pozitívnych výsledkoch civilizačného úsilia;
Strom, ktorý dáva priestor, aby sa jeho konáre slobodne vetvili do rôzneho smeru individuálneho rozvoja;
Strom, ktorý svojím kmeňom zjednocuje celý organizmus tak, aby sa z človeka nestal samotár alebo súper iných ľudí, ale spolupracujúci partner;
CZŠ Narnia vytvára v tomto zmysle prostredie na dialóg učiteľa a žiaka rozvíjajúci tvorivosť na oboch stranách.

Vážim si, že sme naozaj ekumenickým prostredím, ktoré sa snaží hľadať zmysel kresťanskej zvesti v dnešnom svete, odovzdávať ju deťom a možno priblížiť aj dospelým, ktorí u nás pracujú, ale aj ďalším hľadajúcim. Sme v súčasnosti najväčšou nešťátnou školou na Slovensku – v Bratislave a v Pezinku budeme mať v tomto školskom rok u viac ako 700 detí. (R. Baranovič)

PRÍBEH NARNIA

V roku 1994 vznikla v Bratislavskej Petržalke Cirkevná základná škola NARNIA. Jej prvým riaditeľom bol Ján Novák, zriaďovateľom zbor CB Bratislava-Cukrová. Počas 24-rokov jej príbeh písali desiatky učiteľov a tisíce žiakov z jej príbehu vykročilo do života. Pokúsime sa vám priblížiť ducha tohto príbehu v besede s riaditeľom školy **ROMANOM BARANOVIČOM** a učiteľkami **KRISTINOU KERTYSOVOU**, **ZUZANOU MIKLOŠ FABRICI** a **MONIKOU MITANOVOU**.

Besedu v čase príprav na nový školský rok moderoval a redakčne spracoval BOHUSLAV PIATKO.
Ilustračné foto: ARCHÍV CZŠ NARNIA BRATISLAVA a PEZINOK a BOHUSLAV PIATKO

Povedzme si najskôr, aké je postavenie a zmysel cirkevných škôl v systéme slovenského školstva? Dokonca veľkej školy v malej cirkvi...

R. Baranovič: Myslím si, že v našom prípade je to do istej miery nadväzovanie na tradíciu, ktorá sa spája s pôvodnou Jednotou bratrskou a menom J. A. Komenského, ktorý vo vzdelávaní a školstve videl spôsob, ako ovplyvniť okolitý svet a spoločnosť, presnejšie budúcnosť spoločnosti. O to by v školstve malo ísť a o to ide aj nám. Stovky absolventov našej školy už funguje v reálnom živote a pokiaľ

o niektorých z nich vieme, stratili sa, naopak, objavujú sa na miestach a pozíciách, ktoré svedčia o tom, že hľadanie a vyznávanie hodnôt im nie je cudzie. Zároveň máme možnosť aj ukázať, že kresťanstvo nie je len akési náboženstvo, ako sa to na Slovensku berie, ale že kresťanstvo je niečo, kvôli čomu sa oplatí žiť, lebo prináša hodnoty, ktoré majú zmysel. Pre nás škola nie je len to, čo sa v nej deje dnes, ale predovšetkým to, akí budú raz jej absolventi.

M. Mitanová: Povedal si – malá cirkev. Ale to možno len čo sa týka počtu. Myslím si, že Cirkev

bratská je vďaka mnohým jej aktivitám viditeľná a mnohí jej členovia alebo návštevníci vstupujú veľmi zreteľne do života spoločnosti, v ktorej žijú. A o to isté sa snažíme aj v škole – v hodnotovom programe chceme deti viesť k tomu, aby pochopili, že nie sú tu sami pre seba, ale že sú a budú zodpovední za seba, ale aj za svet, v ktorom žijú. Učíme ich byť zmysluplnou súčasťou väčšieho celku.

K. Kertysová: Rozprávala som sa s človekom, ktorý stál pri zrode školy. Povedal mi, že po revolúcii, keď sa spoločnosť oslobodila z totality a prišlo uvoľnenie,

PaedDr. ROMAN BARANOVIČ,
riaditeľ

mnohí veriaci uvažovali, ako sa angažovať v rámci cirkvi. On uvažoval o tom, akým spôsobom vyniesť kresťanstvo z cirkvi do spoločnosti. A napadlo mu, že jedna zo zmysluplných ciest by mohla byť – vychovávať mladých ľudí tak, aby sa ku kresťanským hodnotám dostali vo vzdelávacom procese. A tak inicioval vznik tejto cirkevnej školy.

Z. Mikloš Fabrici: (Použijem analógiu nášho kolegu Jana Machajdika) Dnes sa všade rozpráva o tom, ako robiť dobré školstvo. A na Slovensku sa už nájdu aj dobré školy, vedú ich progresívne mysliaci ľudia a vedia dobre učiť deti. Potom sú školy, ktoré rozprávajú o vedení detí k zručnostiam, spolupráci, ku kritickému mysleniu a podobne. Ale to, čo mnohých z nás vyhnalo v marci tohto roku do ulíc nebolo to, že by štát viedli nevzdelaní ľudia bez zručností. Na námestia sme vyšli preto, lebo spoločnosť vedú ľudia, ktorým chýbajú hodnoty. A ja naozaj úprimne verím tomu, že cirkevné školy sú tie, ktoré ponúkajú hodnoty.

Skleňujeme slovo hodnoty. Pozrime sa na konkrétne cesty, ktoré škola ponúka...

Mgr. ZUZANA MIKLOŠ FABRICI,
líder akademického programu II. stupňa

M. Mitanová: Snažíme sa tento hodnotový princíp vkladat do všetkých, alebo takmer do všetkých predmetov, ale máme v tomto smere aj samostatné vyučovanie. Na 1. stupni sú to „openingy“ – každodenné 15-minútové stretnutia pred vyučovaním, kde máme príležitosť sa o dôležitých veciach života, o rôznych hodnotách porozprávať. Na 2. stupni sú to dve hodiny týždenne „advisory“ akéhosi poradenstva, v ktorých sa zameriavame na predstavovanie a rozvoj hodnôt. Tieto hodiny majú viacej cieľov – rozvoj vzťahov v triede, rozvoj charakteru a osobnosti každého dieťaťa. Snažíme sa prinášať rôzne témy zo života, prenikať aj do problematiky spoločnosti, toho, čo sa deje, s čím sa deti stretávajú, čo počujú... Snažíme sa, aby vedeli zaujímať postoje k spolužiakom, ku komunite, ktorú tvorí trieda, k spoločnosti..., k Bohu... Snažíme sa na týchto hodinách taktiež dotknúť otázok, ktoré súvisia s ich vývinom, s nástupom puberty, hormonálnych, emocionálnych zmien... diskutovať o tlaku spoločnosti...o výzvach spojených s virtuálnou realitou...

Otázka zostáva – ako to robíte?

R. Baranovič: Poviem príklad: Hodnota – správcovstvo sveta, v ktorom žijeme. Povedzme – príroda. Snažíme sa im povedať, že ľudia nedostali od Boha poverenie prírodu drancovať, ale spravovať, aby to bolo miesto, ktoré je trvalo udržateľné, miesto, kde sa cítíme dobre, miesto, ktoré si chránime, aby sme v ňom mohli žiť. Takže vzťah k prírode ako k hodnote. Nielen informácie o prírode... V tom vidíme hodnotovú nadstavbu vo vyučovacom procese. Neučiť len informácie, ale hovoriť o význame, podstate... A to sa nedeje len na hodinách náboženstva, ale takýto spôsob vyučovania hľadáme v každom predmete, kde je to len trochu možné. Veď o zodpovednosti za svet sa dá rozprávať aj na hodinách biológie či prírodopisu...

K. Kertysová: ...môže to byť napríklad o odvahe. Rozprávame o tom, čo je cnosť-hodnota odvahy – kde a ako sa môže prejavovať, hovoríme o príkladoch zo života (Biele vrany...). A na to nadväzuje „noc v škole“, kde si deti môžu otestovať vlastnú odvalu – napríklad, či vedia prejsť nejakú cestu po tme – v noci. Či dokážu prekonať obavu (strach), a potom neskôr na to nadviaže reflexia, kde si vyhodnocujú o čom to bolo, ako sa cítili, či našli odvahu potlačiť strach a ísť..., rozprávame sa o tom, ako v živote odvahu využívať a používať. Hovoríme, že odvážny človek nie je ten, čo sa nebojí ničoho, ale ten, čo vie svoj strach prekonať...

Pôsobíte v školskom systéme. Ako vás ľudia, ktorí hľadajú školu pre svoje dieťa, vnímajú s vašimi, povedzme, odlišnosťami? Vie sa vôbec o tom, že ste trochu iní?

R. Baranovič: Samozrejme, že rodičia, ktorí umiestňujú deti do školy, vedia, že ide o cirkevnú školu. Stane sa aj to, že prídu, ale vopred avizujú, že sa necítia byť kresťanmi, či to nie je prekážka na prijatie. Väčšina obyvateľov

Slovenska sa však hlási k nejakej cirkvi a my im hovoríme, že nemusia byť aktívnymi veriacimi, že pre nás je dôležité, aby rešpektovali kresťanstvo a jeho princípy, aby kresťanstvo nebolo niečo, čo ich bude pohoršovať, alebo z čoho sa budú vysmievat', aby boli pripravení, že ich cez deti môžeme postaviť pred nové výzvy, možno znovu prehodnotenie životných postojov, ktoré deti v škole získajú...

Nepodceňujem deti, ale majú už v tomto veku životné postoje?

R. Baranovič: Siedmaci, ôsmaci už majú...

Z. Mikloš Fabrici: ...možno sa im ešte budú meniť, ale vo veku 13-14 rokov ich už veľmi zreteľne komunikujú...

Školy sa rušia alebo zlučujú pre nedostatok žiakov. Vy ste na tom ako?

R. Baranovič: My ten problém nemáme. Každý rok môžeme zobrať asi 75 detí tu v Bratislave a Pezinku a na tie miesta je približne dvojnásobný záujem.

Ste školou pre štvrt', v ktorej fungujete, alebo vás vyhľadávajú aj zo širšieho okolia?

R. Baranovič: Väčšina rodičov sa o našej škole dozvedela od niekoho... a za tie dve a pol desaťročia sú to už stovky ľudí, ktorí majú s nami skúsenosti. Každý rok v marci pozývame rodičov, ktorí prejavili záujem, na stretnutie, kde im dosť podrobne vysvetlíme, kto sme a čo chceme. Faktom je, že keď k nám niekto príde, tak o nás už dosť vie. A či sú to len deti z Petržalky? Chodia k nám deti od Lozorna zo Záhoria až pod Dunajskú Lužnú zo Žitného ostrova. Chodia k nám deti aj zo vzdialenosti 30 km. A z takej vzdialenosti sem vozit' deti, to už je naozaj vážne rozhodnutie ovplyvňujúce život celej rodiny.

Neobmedzuje vás denominačná príslušnosť ku konkrétnej cirkvi?

Mgr. KRISTINA KERTYSOVÁ, líder hodnotového programu v Bratislave

Mgr. MONIKA MITANOVÁ, líder hodnotového programu v Pezinku, učiteľka náboženstva

R. Baranovič: Nevieam o tom. My sa v procese prijímania dieťaťa do školy stretávame s každou novou rodinou, hovoríme o tom, že sme cirkevná škola, pýtame, prečo si nás vyberajú... a odpovede sú naozaj rôzne... všetci, čo sem deti chcú dať, vedia pomerne presne kam ich dávajú.

M. Mitanová: Pokiaľ ide celkovo o vyučovací proces, tam niet dôvodu rozlišovať, či sme katolíci, luteráni alebo Cirkev bratská. Podľa mňa, jediné miesto, kde by mohli vzniknúť trecie plochy sú hodiny náboženstva. Lenže vyučovanie náboženstva je postavené takým spôsobom, aby trecie plochy nenastávali. Všetky kresťanské cirkvi majú predsa spoločnú platformu, na ktorej sa vieme zjednotiť. Neprezentujeme denominačné odlišnosti, ale to, čo majú cirkvi spoločné...

Takže nevyučuje sa u vás náboženstvo tak ako na štátnych školách – kde katolícke deti vyučujú katolícki učitelia, evanjelikov evanjelickí....?

M. Mitanová: Nie. Nakoľko sme cirkevnou školou, učiteľov náboženstva musí schváliť staršovstvo zboru CB. Pracujeme s veľmi rôznorodou skupinou detí. Našou

učebnicou je Biblia, a tá je v každej kresťanskej cirkvi rovnaká. Odkrývame pred deťmi bohatú pokladnicu príbehov a právd. Je to veľmi zodpovedná úloha, lebo často od nás závisí, či z nej budú chcieť v budúcnosti tie poklady vyberať, alebo ju nechajú uzatvorenú.

R. Baranovič: Rešpektujeme však zabehané cirkevné tradície. Napríklad – katolíckou tradíciou na Slovensku je, že druháci majú prvé sväté prijímanie a musia absolvovať určitú prípravu. Keďže naše hodiny náboženstva nie sú certifikované katolíckou cirkvou, tak umožňujeme deťom, aby v rámci školy v popoludňajších hodinách absolvovali túto prípravu tak, ako to vyžaduje katolícka cirkev. V žiadnom prípade nevyžadujeme od detí dodržiavanie cirkevnej tradície zriaďovateľskej cirkvi, teda Cirkvi bratskej, naopak, vedíme ich k tomu, aby sa zblížili s tou cirkvou, ktorá im je blízka, alebo z ktorej pochádzajú.

Z. Mikloš Fabrici: Samozrejme, počas vyučovania sa otvárajú otázky, mnoho ráz spojené s domácou výchovou – napadá mi v rýchlosti, napríklad, prečo sa viac nevenujeme téme „nepoškvrnenosť panny Márie“ – to

však neznamená, že zmeníme vyučovanie, ale každý takýto „problém“ využijeme na otvorenie diskusie. Nespomínam si na niečo, o čom by sa nedalo diskutovať. Jeden kolega ponúkol deťom nedeľné návštevy rôznych cirkevných zborov všetkých denominácií, ktoré sú v Bratislave. A potom na hodinách náboženstva rozoberali jednotlivé obrady a spôsoby vedenia bohoslužieb.

Zriaďovateľmi cirkevných škôl sú, pokiaľ viem, väčšinou cirkvi. V prípade Narnie to bol najskôr zbor, potom Cirkev bratská a pred nejakým časom sa stal zriaďovateľom opäť zbor Cirkvi bratskej na Cukrovej a neskôr zbor Kaplnka a stanica vo Svätom Juri? Nebudem sa pýtať prečo, ale či vám to vyhovuje? Či zbor nie je príliš malá inštitúcia na zriadenie takej veľkej školy – dokonca škôl?

R. Baranovič: Je to takto: Zriaďovateľom cirkevných základných škôl Narnia v Bratislave, v Pezinku a Bilingválneho gymnázia C. S. Lewisa v Bratislave je účelové zariadenie Združenie škôl C. S. Lewisa, ktoré ustanovil Zbor Cirkvi bratskej so sídlom na Cukrovej ulici 4 v Bratislave. Účelové zariadenie spravuje školy v spolupráci so zborom Kaplnka Cirkvi bratskej v Bratislave a Kazateľskou stanicou Cirkvi bratskej vo Svätom Jure. Treba povedať, že to nie je ojedinelé – v rámci katolíckej cirkvi existujú, napríklad, školy, ktorých zriaďovateľom je františkánsky rád. Pôvodne školu v Petržalke založil kazateľ Cirkvi bratskej Jan Novák, no potom prišli nejaké problémy a zriaďovateľstvo prevzala Rada Cirkvi bratskej. A keď sa problémy vyriešili, školy opäť prešli pod zbor (vlastne zbory) v štruktúre, ako som už povedal.

Viac ma zaujíma druhá polovica otázky...

M. Mitanová: Podľa mňa je dobré, že zriaďovateľom je konkrétny

zbor. Veď máme spoločný zámer – vytvárať komunitu. A keď zodpovednosť majú konkrétni ľudia zo zboru, ktorí považujú školu za svoj projekt, vnímajú školu ako formu zvesti evanjelia, ako cestu vydávania svedectva viery, tak sa samozrejme aj viacej zapájajú do formovania a smerovania školy. Konkrétni aktívni ľudia zo zboru vytvárajú vlastne komunitu s tými, čo v škole pracujú. Ja toto prepojenie považujem za veľkú misijnú príležitosť pre samotný zbor. A viem, že ľudia v zbore, aspoň mnohí, to takto aj chápu.

Ako zasahuje zbor do života školy?

M. Mitanová: Aj to záleží od konkrétnych ľudí. Je to o ich osobnom nasadení – ak je škola misijným projektom zboru, tak nutne vyvoláva angažovanie sa členov zboru v školskom živote. Keby škola existovala pod strechou cirkvi – ťažšie alebo vôbec by sa takáto komunita nevytvorila.

Netýka sa to Narnie, ale gymnázia C. S. Lewisa – sú v cirkvi ľudia, ktorým prekáža, že tam vyučuje katolícky biskup Róbert Bezák...

R. Baranovič: To je viac svedectvo o tých ľuďoch ako o škole...

Z. Mikloš Fabrici: Samozrejme, objavia sa aj z radov cirkvi, či zboru pripomienky voči tomu, čo sa na škole deje. Ako povedala Monika – záleží na jednotlivcovi, či je ochotný a predovšetkým schopný prijímať a akceptovať to, akú misijnú a vzdelávaciu prácu robí škola. A ako to robí. 24-ročné fungovanie školy je samo o sebe jasným svedectvom o našej práci a práci našich predchodcov. Určite robíme aj chyby, ale na nich rastieme, vyvíjame sa. Chodia k nám 3 deti z jednej rodiny. Najstarší už skončil, najmladší nastúpil. Každý z nich tvoril iný príbeh, ale to spoločné – vedenie k chápaniu hodnôt sme dali každému z nich a ich rodičia sú spokojní, že sme ich nechali rásť každého s jeho špecifikami,

ale na rovnakom základe. Asi je to aj o nastavení rodiny – či rodičia očakávajú, že ak dajú sem tri deti, tak všetky tri musia prejsť rovnakým procesom a opustiť školu rovnaké, alebo sú ochotní akceptovať, že síce deti prejdú podobným procesom, ale každého prevedieme jeho vlastnou cestou.

Máte vo vyučovanom a výchovnom programe aj niečo navrch oproti zákonom predpísanému?

R. Baranovič: Ja by som nepovedal, že robíme niečo navyše. Jednoducho – my to robíme poriadne (smiech)...

Z. Mikloš Fabrici: Samozrejme, štandardy, ktoré predpisuje štát plníme. Ale my si vyberáme do akej hĺbky sa tej-ktorej problematike venujeme. Niečo stačí prebehnúť informatívne a inému sa treba venovať hlbšie. Ale v podstate si myslíme, že menej je viac, teda menej doširoka viacej do hĺbky.

K. Kertysová: Napríklad, náš anglický program je tak postavený, že deti, ktoré opúšťajú našu základnú školu, majú znalosti z angličtiny bližšie sa znalostiam maturantov. Je to preto, lebo od prvej triedy rozprávame s deťmi na hodinách angličtiny len po anglicky.

Keď idú deti k vám, majú 6 rokov a rozhodnú o tom rodičia. Tí sú možno spokojní aj po 9 rokoch. Ako je to s deťmi... odchádzajú tiež s tým, že táto škola bola užitočná a dobrá?

R. Baranovič: Myslím si, že hej. Svedčí o tom to, že veľká väčšina detí končiacich našu základnú školu sa hlási na gymnázium C. S. Lewisa, zrejme v očakávaní, že duch školy bude rovnaký a že to bude pokračovanie toho, čo absolvovali. Dalším faktom, ktorý nás vedie k názoru, že aj deti aj rodičia sú zväčša spokojní je to, že my nezápasíme s problémom väčšiny základných škôl – teda tým, že veľká časť nadaných detí

odchádza na osemročné gymnázia. Od nás odídu 2–3 deti.

K. Kertysová: A mnohí sa aj vracajú s ponukou nejakej pomoci, alebo prídu cez prázdniny brigádovať, alebo si prídu len tak posediť a porozprávať sa.

M. Mitanová: Možno je to aj preto, lebo sa snažíme o budovanie komunit v triedach. Asi o veľa viac ako na bežných školách. Nielen v triedach, ale aj na celoškolskej úrovni. Tomu pomáhajú také akcie ako „noci v škole“, „openingy“, „advisory“ a mnohé ďalšie akcie, ktoré sa robia mimo školy. Takže vládnu (väčšinou) medzi deťmi dobré vzťahy, ale aj medzi deťmi a učiteľmi.

R. Baranovič: Je to v podstate jednoduché – kresťanské hodnoty sa snažíme žiť, nielen učiť o nich.

Pred dvoma rokmi sme v rámci prípravy na nový školský rok pozvali niekoľko našich absolventov, aby nám porozprávali, čo si z našej školy odniesli. Jeden mladý muž, ktorý prišiel k nám až do deviatej triedy, povedal, že ho šokovalo to, že tu sa ľudia mali radi. Deti navzájom, deti s učiteľmi aj učiteľia medzi sebou. A že vedeli riešiť aj konflikty, že si zámerne neubližovali, nerobili zákulisné ťahy, neohovárali sa... ale v rámci možností sa snažili žiť to, o čom hovoria a čomu veria. Pre mňa osobne to bolo jedno z najsilnejších svedectiev, ktoré tam zazneli a ktoré ohodnotili našu prácu.

Je nedostatok mladých učiteľov. Štát zatiaľ iba hovorí o motivácii, ale nemotivuje. Vy máte vcelku mladý učiteľský zbor...

R. Baranovič: My nevieme motivovať učiteľov finančne výrazne lepšie ako štátne školy. Opäť to vyplýva z charakteru školy – snažíme sa, aby motivujúce bolo prostredie, nie len mzdy. Ponúkame učiteľom zmysluplnú tvorivú voľnosť, podporujeme ju... Stane sa, že ľudia odídu, ale nemáme s tým zásadnejší problém. Musím však povedať, že každý rok je ťažšie a ťažšie hľadať

nových mladých učiteľov. Tento problém neobchádza ani nás. V tomto je spoločnosť dosť vážne narušená – mnohí vysokoškoláci, ktorí končia pedagogické štúdiá vlastne nikdy učiť ani nechceli. To po prvé. A po druhé – treba povedať, že príprava na učiteľské povolanie na vysokých školách je taká mizerná, že ich ani nepripraví a nemotivuje na to, aby nastúpili do škôl, tobôž aby boli dobrými učiteľmi.

K. Kertysová: Keď človek učiteľstvo neberie ako poslanie, tak je v škole len zamestnanec a učenie je také, aké je...

R. Baranovič: Čo je zvláštne – pribúdajú nám v zbere mladí odchovanci saleziánov. Uvažoval som, že prečo. A zdá sa mi, že preto, lebo prichádzajú z prostredia, kde sa mladým ľuďom venujú, učia ich vnímať hodnoty. Sú to ľudia, ktorých už od malička viedli k poznávaniu hodnôt, ich na učiteľské povolanie možno viac pripravilo prostredie, v ktorom vyrastali, ako školy, kde sa učili byť učiteľmi.

Z. Mikloš Fabrici: Sú takí, ktorí nastúpia a atmosféra v zbere,

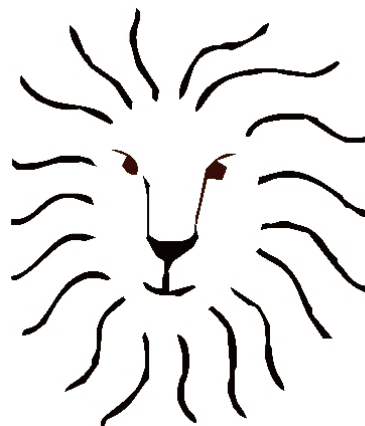
v škole im nevyhovuje, nemajú prirodzený vzťah ku komunitnému životu, a tak odídu. Ale naopak, nájdú sa aj takí, ktorí o živote v komunite ani nepočuli a zaujme ich to tak, že sa snažia zapadnúť a zostanú.

R. Baranovič: Musím povedať, že sa dosť venujeme aj učiteľom. Na školský rok sa začíname pripravovať dva týždne pred jeho začiatkom. V rámci tých dvoch týždňov bez detí sa venujeme sebe – vyhľadávame témy, s ktorými budeme pracovať, hovoríme o tom, ako budovať kultúru školy, diskutujeme o filozofii školy, o jej zámeroch a poslaní a hľadáme cesty, ako toto poslanie počas roka v práci s deťmi naplňovať.

Nechávate deti aj prepadnúť?

R. Baranovič: Väčšinou to nie je treba. Ako sme už hovorili, je o nás väčší záujem, ako môžeme uspokojiť, takže už pri výbere robíme na základe testov istú selekciu. Vnímame aj rodinné zázemie detí, ktoré prijímame. Takže u nás sú žiaci z rodín, ktorým záleží na vzdelaní svojich detí a keď funguje spolupráca škola

– rodina, niet dôvod na to, aby deti museli prepadnúť a opakovať ročník.

Jedným z dôvodov, prečo som vás navštívil je aj to, že škola má vysunuté pracovisko – školu v Pezinku a pripravujete sa na ďalšie rozšírenie do Modry. Prečo?

R. Baranovič: Priznám sa, že to bol môj nápad.

Ty si Pezinčan?

R. Baranovič: Áno, som Pezinčan... ale stretli sa tam dva mo-

menty. Asi pred 5–6 rokmi sa stretli staršovia bratislavského zboru a spoločenstva vo Svätom Jure, a padla tam otázka, čím môže spoločenstvo v Jure prispieť miestu, kde žijeme. Padali rôzne návrhy od založenia vinárstva až po dom seniorov. Ale Jurské spoločenstvo tvoria zväčša mladé rodiny s vtedy malými deťmi, takže zriadenie domu seniorov nám nebolo blízke. Potrebovali sme riešiť deti. Treba spomenúť, že súčasťou jurského zboru je OZ Mozaika, ktorého zámerom je robiť aktivity pre deti a tomu sa aj venujú. Aj keď aktívne, predsa len to bolo záujmové združenie. No a ja som bol v tom čase nezamestnaný, predtým som dlhodobo pracoval v školstve, rozmyšľal som, čo so životom a zdalo sa mi, že by bolo dobré, keby som inicioval vznik školy a tento nápad aj zrealizoval.

Prečo v Pezinku a nie v Jure?

R. Baranovič: Jednoduchá odpoveď – v Jure sme nenašli priestory, v Pezinku áno. Takže – v tom čase sa tieto dva mo-

menty stretli – hľadanie aktivity pre spoločenstvo vo Svätom Jure a riešenie miesta na vzdelanie pre naše deti. Založiť samostatnú školu bolo nereálne, ale ukázala sa možnosť založenia pobočky Narnie. V tom čase odchádzal riaditeľ Narnie a v krátkom čase som sa stal riaditeľom ja. A tak sa otvorila cesta na realizáciu aktivít zboru v Jure.

M. Mitanová: Pobočka v krátkom čase vznikla, ale v podstate fungujeme ako dve samostatné školy. Dnes máme v Pezinku asi 200 detí – v každom ročníku po jednej triede.

Čo sa týka vyučovania, mnohé programy sú spoločné, alebo podobné, ale v niečom ideme svojou vlastnou cestou. To základné smerovanie, o ktorom sme už hovorili, je rovnaké.

Ale jednotlivosti si riešime sami. Ja sa, napríklad, venujem hodnotovému programu a náboženstvu. Tam je rozdiel asi najzreteľnejší. Pezinok si zadefinoval 7 Aslanovských hodnôt, (nazvali sme ich podľa leva z Letopisov Narnia od C. S. Lewisa) o ktorých sme si povedali, že tieto chceme postupne rozvíjať. Sú to: zodpovednosť voči sebe a svetu, vytrvalosť, odvaha, priateľstvo, pomoc, čestnosť a spolupráca. V rámci hodnotového programu a v rámci „openingov“ na 1. stupni sa špecificky venujeme raz mesačne týmto konkrétnym hodnotám a snažíme sa deti viesť k poznaniu týchto hodnôt. A to sa prelína celým vyučovacím procesom.

R. Baranovič: Tieto odlišnosti medzi našimi dvoma školami sú asi dané aj tým, že celá výchova detí k hodnotám je vlastne hľadáním. Možno je to pre niekoho prekvapujúce, ale keď chceme deti niečo naučiť, tak musíme hľadať. V školstve je to tak, že takmer na všetko je metodika – ako to naučiť. Je metodika na to, ako naučiť násobilku, vybrané slová, kotrmelec, ale keď chceme naučiť deti, aby boli statočné, tak na to metodika nie je. My ju musíme vytvoriť, dokonca mož-

no objaviť. A to je úlohou týchto našich hodnotových lídrov, konkrétne tu sedia dve – Monika a Kristína. A každá má svoju cestu... Ak sa nám/im to podarí, budeme mať metodiku, ako deťom pomáhať získať hodnotu statočnosti. Či sa nám to podarí – uvidíme. Ale je to náš cieľ.

M. Mitanová: Áno je, ale tie metodiky sú veľmi živým organizmom. Takže veľmi ťažko vytvoriť nejakú šablónu, do ktorej všetko natlačíme a podľa ktorej budeme vždy a nemenne postupovať. Skutočnosť je taká, že my máme plán, deti majú potreby, a to by sa malo kdesi stretnúť a metodika má najstť spôsob ako a kde. Pohybujeme sa v oblasti, ktorá nie je násobilkou, každá metodika v tejto hodnotovej oblasti je veľmi vratká – myslíme si, že ju už máme, a zrazu zistíme že v danej chvíli, v tomto prípade neplatí a metodika je fuč. Ide teda o vytvorenie akéhosi základného manuálu. Ale tú istú vec, podľa toho istého manuálu dvaja ľudia nespravajú rovnako. A v tom je čaro a príťažlivosť tejto školy. Že to môžeme robiť a že to prináša ovocie.

A Modra? Počul som, že sa chcete rozšíriť aj tam...

R. Baranovič: Máme víziu, aby sa to, čo Narnia robí, šírilo ďalej, aby bolo takých škôl viacej. Aktivity na zakladanie škôl sú v Žilinskom zbere, v Nitre, Trnave, Prešove. A Modra. Myšlienka vznikla tak, že v Modre je komunita ľudí, ktorým sa zdá, že by to bolo zmysluplné, keby sa Narnia objavila aj tam. Tejto myšlienke sa nebránime aj z toho dôvodu, že Pezinok nie je schopný uspokojiť pomerne veľký záujem, ale nie je možnosť priestorovo sa tam rozširovať. Takže v Modre nemá vzniknúť samostatná škola – ale chceme, aby vzniklo akési vysunuté pracovisko – rozšírenie pezinskej školy o prvácku a druhácku triedu a od tretieho ročníka by už deti pokračovali v Pezinku. ■

EVANJELIZÁCIA

JÁN HENŽEL

ZNAKY ZDRAVÉHO ZBORU

Čo je evanjelizácia?

Nie vnucovanie

Aj do našich kresťanských kruhov začína prenikať pluralistický princíp, že nie je celkom v poriadku usilovať sa, aby ľudia zmenili svoje presvedčenie. Veď viera je výsostne osobnou záležitosťou.

Prvá vec, ktorú by sme mali pochopiť je, že to, v čo a ako kresťania veríme, nie sú iba názory, ale *fakty*. Po druhé, tieto fakty nie sú naše. Pri evanjelizácii prezentujeme Božiu pravdu. Po tretie, biblická evanjelizácia nie je *vnucovanie*. Evanjelizovať podľa Biblie znamená jednoducho hovoriť dobrú správu. **Nie je našou zodpovednosťou, či a ako ľudia na túto správu reagujú.** Ovocie evanjelizácie pochádza od Boha (1Kor 3, 5-7), a nie z našej šikovnosti ani horlivosti.

Nie osobné svedectvo

Je dobré podeliť sa s tým, čo Boh urobil a robí v tvojom živote. Kým si však nepovedal fakty o živote, smrti a vzkriesení Krista a ako sa to všetko vzťahuje na tvojho priateľa, zatiaľ tvoje svedectvo nie je evanjelizáciou.

Nie sociálna a spoločenská angažovanosť

Keď sa náš pohľad odkloní od Boha na ľudí, tak prirodzene horizontálne problémy ľudí a medzi ľuďmi zatienia základný vertikálny problém medzi nami a Bohom. Evanjelizácia je hlásaním evanjelia jednotlivým mužom a ženám. Evanjelium mení spoločnosť, ale tak, že privádza ľudí k Bohu a spája ich do cirkevného zboru, kde vyjadrujú svoj zmenený charakter a vzťahy.

Nie(len) apologetika

Odpovedať na otázky a námietky, ktoré majú ľudia voči kresťanskej viere, môže ale nemusí zahrňovať

Výkladové kázanie

Biblická teológia

Evanjelium

Biblické obrátenie

EVANJELIZÁCIA

Členstvo v zbere

Zborová disciplína

Učenie

Vedenie zboru

Poslanie zboru

PODSTATNÉ
ZNAKY

DÔLEŽITÉ
ZNAKY

evanjelizáciu. Evanjelizácia je ohlasovanie dobrej správy o Ježišovi Kristovi a cesty spásy skrze neho.

Nie výsledok evanjelizácie

Ak zameníme výsledok evanjelizácie so samotnou evanjelizáciou, tak nás to povedie k manipulácii, alebo v prípade nedostatku ovocia sa evanjelizácii budeme vyhýbať. Evanjelizácia nie je definovaná jej výsledkami a metódami, ale zvestou.

Evanjelizácia je šírenie dobrej zvesti o tom, že Ježiš Kristus zomrel za naše hriechy a bol vzkriesený z mŕtvych podľa Písma a že teraz tento vlád-

nuci Pán ponúka odpustenie hriechov a dar Ducha všetkým, ktorí sa kajú a veria. Nezlyhali sme vtedy, keď sme verne prezentovali evanjelium, aj keď sa ľudia neobrátili. Zlyhali sme vtedy, keď sme evanjelium vôbec nezvestovali.

Kto by mal evanjelizovať?

Biblia učí, že všetci veriaci dostali poverenie evanjelizovať (Mt 28, 18–20). Všetci kresťania majú šíriť dobrú správu. Častou našej evanjelizačnej aktivity sú naše vzťahy s inými veriacimi (Jn 13, 35). Kto neprejavuje kresťanskú lásku ku každému členovi zboru, ten neposlúcha Boha a poškodzuje evanjelizačnú službu svojho zboru.

Ako by sme mali evanjelizovať?

Už sme videli, že evanjelizovať znamená zvestovať, šíriť dobrú zvesť o Ježišovi a jeho diele. Ale ako to konkrétne robiť? Môžeme šíriť evanjelium verejnými prostriedkami, sociálnymi sieťami a zhromaždeniami, alebo súkromne osobnými rozhovormi. Pri verejnom aj súkromnom ohlasovaní by sme sa mali držať 7 biblických pokynov:

- *Poctivo povedz ľuďom, že ak sa budú kajať a uveria, tak budú spasení – ale vyjde ich to draho*
- *Naliehavo povedz ľuďom, že ak sa budú kajať a uveria, tak budú spasení – ale musia sa rozhodnúť teraz*
- *Radostne povedz ľuďom, že ak sa budú kajať a uveria, tak budú spasení. Napriek všetkým ťažkostiam to stojí zato*
- *Používaj Bibliu*
- *Uvedom si, že život jednotlivých kresťanov a celého zboru je ústrednou časťou evanjelizácie*
- *Nezabúdaj sa modliť*
- *Pestuj vzťahy s nekresťanmi*

Poznámka:

Viac si o tomto môžete prečítať v knihe: J. Mack Stiles: *Evanjelizácia*; Ako celý zbor hovorí o Ježišovi. *Bratislava: Porta libri, 2018, 85 strán.* ■

Rubriku Misia redakčne pripravuje
JURAJ INSTITORIS v spolupráci s **VLADIMÍROU VRAJOVOU**.

Volám sa **TODD PATTERSON** a pochádzam z dediny Durand v štáte Illinois v Spojených štátoch. Durand je naozaj malá dedina – má 1 100 obyvateľov, ale my sme nebývali v dedine, ale v krásnom dubovom háji na pozemku mimo dediny, ktorý bol kedysi súčasťou farmy, ktorú moja rodina vlastnila vyše sto rokov. Dokonca aj cesta sa volala po nás – Patterson Road, ako aj všetky ostatné cesty okolo dediny sa volajú podľa rodiny, ktorá sa v ich okolí usadila.

ČO BOLO, BOLO, TERAZ SOM MISIONÁROM

TODD PATTERSON

Život pri dedine mi vyhovoval. V čase, keď hrdinami mojich spolužakov boli kozmonauti, ktorí cestovali na mesiac, mojimi hrdinami boli priekopníci amerického západu ako Daniel Boone a Davy Crockett. Na strednej škole boli moji spolužiaci znechutení zo života na dedine. Vravievali: „Nie je tu žiadna diskotéka, žiadne kino a nikdy sa tu nič nedeje!“ Nevedeli sa dočkať, kedy sa dostanú z tejto zákernej dediny preč. Mne sa páčili tie staré, krivé duby a veľký dvor so zvieratami, ktoré sme chovali.

Znovuzrodenie

Ako dieťa sme veľmi nenavštevovali kostol, ale keď som začal chodiť na strednú školu, nezávislí Baptisti zakladali nový zbor v Durande. Ako rodina sme tam začali chodiť a prvýkrát som pochopil evanjelium, že som hriešny, odsúdený na večnosť bez Boha a že jediné riešenie je Ježiš Kristus, ktorý zomrel za moje hriechy na kríži a vstal z mŕtvych, aby som mohol mať aj ja večný život s Bohom. Po roku som sa rozhodol prijať Krista do svojho života a dodnes si pamätám, ako v ten deň okolo mňa stáli príbuzní a priatelia, ktorí mi blahoželali k znovuzrodeniu. Počul som vtedy hlas mojej babky, ako povedala ani neviem komu, „tento chlapec bude misionárom.“ Tie slová mnou otriasli. Nebol som veriaci ani jednu hodinu a už som pochopil, čo to znamená, že môj život nepatrí mne, ale Bohu.

Mal som vtedy 14 rokov, ale už som mal veľké ciele. Doma som mal jeden z prvých domácich počítačov. Programovanie ma fascinovalo a po strednej škole som chcel ísť na University of Illinois študovať informatiku. Dokonca som sníval, že niekedy budem zakladať svoju vlastnú firmu. Určite som sa nechcel vzdáť svojich plánov a ísť do džungle zvestovať evanjelium. Ale predsa som chcel žiť pre Boha,

a preto som sa modlil: „Pane Bože, chcem žiť pre Teba. Chcem ísť tam, kam ma pošleš, chcem robiť to, čo ty chceš, aby som robil. Len prosím, nech sa nemusím stať kazateľom alebo misionárom!“ Myslí si, že Pán Boh používal túto modlitbu k tomu, aby ma sformoval viac na svoju podobu.

Zo snov do reality

Moje sny sa začali naplňovať. Išiel som na University of Illinois študovať informatiku, kde som stretol ľudí, ktorí boli šikovní a zároveň žili pre Boha (pre mňa nová kombinácia). Cez spolužiakov Boh zmenil môj pohľad na to, čo znamená slúžiť mu celým životom. Nemusím sa stať misionárom, ani kazateľom, aby som budoval Božie kráľovstvo. Preto som sa rozhodol, že po ukončení školy nepôjdem hneď do zamestnania, v ktorom budem pokračovať do konca svojho života, ale najprv pôjdem na dvojročnú misijnú cestu. Myslel som si, že potrebujem robiť niečo konkrétne, aby som „nastavil“ svoj život na službu pre Božie kráľovstvo.

Zmena reality

V roku 1992 som prišiel na Slovensko s plánom vrátiť sa po dvoch rokoch do USA a do normálneho života. Vôbec som nečakal, že v priebehu nasledujúcich šiestich mesiacov budú moje plány úplne zmenené. Nevieť sám, ako sa to stalo, ale za krátky čas som prežíval povolanie zapojiť sa do služby pre Božie kráľovstvo na Slovensku.

A tak sa aj stalo. Dnes mám manželku, ktorá pochádza z Prešova (Jana rod. Polohová), mám dve krásne deti (Alžbetka 16, Max 14) a vyučujem Starú zmluvu na Katedre teológie a katechetiky v Banskej Bystrici. Moja najväčšia túžba je pomáhať Božiemu ľudu lepšie čítať a žiť Božie slovo v každodennom živote, a takto budoval Božie kráľovstvo na Slovensku a na celom svete. Som živé svedectvo toho, ako Boh môže zmeniť človeka. Z chlapca, ktorý nikdy nechcel odísť zo svojho domova, som sa stal pútnikom na zemi. Z chlapca, ktorý chcel žiť iba pre svoje ciele, som sa stal človekom, ktorý chce žiť iba pre Božie kráľovstvo. ■

MISIA NA SLOVENSKU?

Roman s manželkou Barbarou

ROMAN LACHO

Od posledného newslettera ubehlo iba niekoľko týždňov a už sme tu znova. A to preto, lebo sme práve v období, kedy sa deje veľa zmien a my vás chceme o tom informovať, lebo ste toho všetkého súčasťou.

Krátko na to, ako sme napísali predchádzajúci newsletter, napísal nám riaditeľ školy, či mu vieme dodať podklady na odvolanie. Precízne sme študovali na internete, čo sa od odvolania očakáva. Zistili sme, že nie je už nič viac, čo vieme z našej strany doložiť. To sme mu aj napísali, keďže odvolanie musí podať ten, kto o víza žiadal. Riaditeľ naďalej komunikoval s právnikom, a ten navrhol iný spôsob, ako sa pokúsiť dostať nás naspäť. Chce pre nás žiadať povolenie o trvalý pobyt v USA. Že vraj by to mohlo byť do roka schválené. Máme pocit, že si nás Boh chce pripraviť na nové obdobie a takisto že nás chce používať nejaké obdobie tu na Slovensku.

Takže Slovensko?

Asi mesiac po tom, ako sme sa v marci vrátili na Slovensko, bola Barča na ženskej konferencii Fiesta. Vtedy sa už pár týždňov pýtala Boha, kde je problém, a prečo sa to schválenie víz tak preťahuje. Chcela vedieť, či je za tým diabol a treba to preraziť modlitbami a pôstom. Boh jej počas chvál povedal, že On zadržiava otvorenie tých dverí pre naše dobro. Toto rezonovalo v našich hlavách počas celého dlhého a únavného procesu.

Odkedy zamietli víza, som sa stretol s mnohými priateľmi a ľuďmi, ktorých si vážim a mal som veľa dlhých a nie vždy ľahkých rozhovorov. Som veľmi vďačný, že mám okolo seba ľudí, ktorí sa neboja dá-

vať mi ťažké otázky. Jedna z nich bola, či som ochotný obetovať svoju misiu, aby na misiu mohli ísť iní? Táto otázka mi vtlačila slzy do očí a nebol som na ňu hneď schopný odpovedať. Na jednej strane sa s Mrvovcami a ďalšími ľuďmi, ktorým leží slovenská misia na srdci, spoločne modlíme za človeka, ktorý by mohol túto oblasť posunúť do ďalšieho levelu a naplno by sa venoval misii. Ale na strane druhej som si nikdy nepredstavoval, že by som ním mohol byť ja. Mňa si predsa Boh povolal k Indiánom.

Skoro dva týždne som sa modlil a rozprával s Barčou o tom, čo s nami bude. Uvedomujem si, že za posledných 7 rokov bolo do nás veľa investované a že sme sa veľa o misii naučili, stretli veľa ľudí a zažili to na vlastnej koži. A tým pádom sme sa niečomu aj priučili a bolo by to veľmi sebecké, keby sme to nepodali ďalej. Všetci dobre vieme, že Boh povolal aj iných Slovákov, aby išli do posledných končín zeme. Nechcem sa uspokojiť s tým, že my sme išli, ale chceme pomôcť ďalším, aby mali možnosť ísť a vyskúšať si buď krátkodobú misiu alebo ísť na dlhodobú.

Bude nás osem

Takže, keď som bol postavený pred otázku, čo s nami bude, či sa mám zamestnať, aby som za-

bezpečil rodinu, alebo mám ostať v službe na plný úväzok ako doteraz, nevedel som, čo mám robiť. Nechcem sa pasovať do roly misijného profíka a ani si nemyslím, že mám celé KNOW-HOW, ale viem, že Boh do mňa vložil vášeň pre misiu a ja sa teším, keď môžem byť súčasťou projektov, ktoré On režíruje a o ktoré sa stará. Preto som sa dohodol so zborom v Bratislave (Bratislava City Church), ktorý za nami stojí od prvého dňa a ktorý ma aj doteraz zamestnával (len na 8-hodinový úväzok za mesiac), že ma zamestnajú na plný úväzok a budú ma platiť z toho, čo dostávame na misijný účet. Rozdiel je v tom, že kým čerpáme z misijného účtu tu na Slovensku, môj plat podlieha iným pravidlám a peniaze sa budú zdaňovať. Pre našu 7-člennú rodinu to nebude ľahké, ale veríme, že tak ako sa Boh o nás staral na misii v zahraničí, tak sa bude o nás starať aj na misii na Slovensku.

Týmto by som Vám chcel povedať ďalšiu veľmi dobrú novinku. Čakáme šieste požehnanie do našej rodiny a tým pádom nás od decembra bude osem. Veľmi sa z toho tešíme, že aj takýmto prirodzeným rastom bude o jedného misionára na Slovensku viac.

Jednou z našich najaktuálnejších potrieb je auto. Doteraz sme používali auto Barčiných rodičov, ktorí sú k nám nadmieru láskaví a ústretoví. Ale od decembra sa už do neho nezmestíme. Preto, ak viete o niekom, kto by predával 8 alebo 9 miestne auto (mikrobus, van), tak nám prosím dajte vedieť. Tak isto sa modlíme za to, aby sme našli tú správnu školu pre naše deti, keďže im to ide lepšie po anglicky ako po slovensky :)

Čo sa týka bývania, tak veríme, že naďalej budeme môcť zostať u svokrovcov, ktorým síce za posledný rok museli z našich detí a z nás pribudnúť nejaké šedivé vlasy, ale aj napriek tomu sú k nám stále veľmi veľkorysí.

Touto cestou sa chceme ešte poďakovať cukrari. sk, že nám na celú sobotu dali k dispozícii úplne zadarmo svoju cukráreň a my sme v nej s pomocou našich troch kamarátov pripravili 40 dávok cesta a upiekli 1 000 kusov cookies, čím nám ušetrili veľmi veľa času a energie. Cookiesky nesieme na Ranč Kráľova Lehota, kde sa už tento štvrtok začína Campfest.

Pečenie cookies

Ďakujeme, že ste nám oporou aj v týchto, pre nás turbulentných časoch. Verím, že Boh je ten, kto nás aj vás vedie a urovnáva cestu pod našimi aj vašimi nohami.

Nadšenie (písané o mesiac)

Je štvrtok večer (6. septembra, pozn. red.) a ja som sa vrátil z Čiech, kde som bol s Maťom Mrvom a Jozefom Brenkusom na stretnutí s Českou misijnou organizáciou *Nehemia*. Bolo to jedno z jedenástich stretnutí, ktoré som za tento mesiac absolvoval ohľadom budovania misijného povedomia na Slovensku. Veľmi rád by som na vás preniesol to nadšenie, ktoré práve prezívam ale môj počítač to nevie preniesť na stránky vášho časopisu. Preto Vám zostáva mi iba veriť, že som nadšený. Naše deti prijali na Evanjelickú školu na Palisádach, z čoho sme tiež veľmi nadšení, aj keď to nadšenie nie je úplne na takej úrovni ako v tom prvom odseku. Ale Barča je nadšená dosť. V prvom rade sme vďační Bohu, že tam môžu chodiť a že nám škola vychádza veľmi v ústrety. Po prvom dni sme decká vypýtali na domáce štúdium, lebo v piatok (zajtra) majú komisionálky, na ktoré sa

celý týždeň veľmi intenzívne (a keď píšem to intenzívne tak myslím INTENZÍVNE) učili.

V nedeľu odchádzame do Izraela a z toho sme tiež veľmi nadšení, možno aj viac ako v prvom odseku, aj keď v prvom odseku som už veľmi nadšený a neviem si ani predstaviť, aké je to byť nadšený ešte viac. Sme nesmierne vďační Bohu, že nám dal po rokoch tú príležitosť ísť na konferenciu *All Nations Convocation Jerusalem* a že niektorí z vás ste nás veľmi veľkoryso podporili. Veríme, že tento misijný výjazd bude kľúčový v živote našich detí, ktoré sú ako deti tretej kultúry (oficiálny pojem pre misionárske deti) vystavené veľkému tlaku a zmenám. Tak isto veríme, že pre Barču a mňa to bude oddych v Božej prítomnosti a načerpanie síl po tomto neľahkom období v našich životoch. A v neposlednom rade veríme, že to bude požehnaný čas pre našu rodinu, konečne budeme môcť byť spolu a sami. Náš Boh sa vždy o nás postaral a veríme, že aj teraz zaobstará ešte chýbajúce prostriedky na túto cestu. Prosím, myslite na nás na modlitbách, aby Boh konal s nami a našimi deťmi a uzdravoval rôzne skryté veci, ktoré naše deti prezívajú ohľadom premiestnenia na Slovensko. ■

Roman a kolegovia

wycliffe

BIBLIA PREKLADALA MŇA

Ženy s pomalovanými tvármi sa zúčastňujú kultúrneho festivalu v Goroke v Papue Novej Guinei – foto: Kahunapule Michael Johnson

Potom, čo bol v roku 1999 dokončený preklad Novej Zmluvy v jazyku Gwahatike, prekladatelia sa rozhodli využiť svoje zručnosti a znalosti v službe pre komunity v ich okolí, ktoré boli stále bez Božieho Slova. Prekladatelia a pracovníci z komunity Gwahatike teraz pracujú v štyroch príbuzných jazykoch. „Je úžasné vidieť, ako Božie Slovo mení iných ľudí a ich komunity, pretože to mení aj nás samotných,“ hovorí Natian, ktorý prekladá Bibliu do jazyka Madi. Noel, ktorý teraz prekladá pre komunitu Domung, hovorí, že práca na preklade do jazyka Gwahatike zmenila jeho život. „Nebol som to ja, kto prekladal Bibliu. Biblia prekladala mňa.“

„Čokoľvek dobrého máme, sme povinní to odovzdať do všetkých ostatných jazykov,“ hovorí Robert, učiteľ čítania. Aj keď to pre nich znamená odísť z vlastnej komunity a naučiť sa nový jazyk, tím prekladateľov do jazyka Gwahatike je motivovaný túžbou vidieť iných spoznávať Boha ako svojho priateľa, ktorý ku nim hovorí v ich rodnom jazyku. ■

Mladoši evanjelizujú v uliciach Rovinje

Náš spolupracovník z misie v Chrvátsku Jirko Dohnal bol v ostatnom čase dosť pracovne zaneprázdnený a zápasil aj so zdravotnými problémami. Neostávalo teda veľa síl na písanie. Ale poslal nám aspoň pár fotiek zo života mladých (mladošov) v Rovinji.

Mladoši pri štúdiu Písma

Mladoši na návšteve u Dohnalovcov

PRÍLEŽITOSŤ K SOLIDARITE

V čase núdze vzniká príležitosť prejaviť podporu, solidaritu a silu komunity.
Žilina rekonštruje modlitebňu a potrebuje našu pomoc.
Využime jedinečnú možnosť finančne prispieť zboru v Žiline
a stať sa tak súčasťou príbehu viery komunity kresťanov na severe Slovenska.

Príspevky prosíme na účet: **IBAN: SK34 7500 0000 0040 2303 3209**

Staršovstvo zboru CB v Žiline ďakuje všetkým štedrým darcom, ktorí finančne projekt podporili.

PRŠÍ, PRŠÍ, VODA PADÁ, JAZDÍM MESTOM HALA-BALA, ALE DOZADU MI TO FAKT NEJDE

TOMÁŠ KOMRSKA (Autor je vodič trolejbusu)

A je to tu. Dlho predpovedaná, na mnohých miestach Slovenska už zrealizovaná búrka s privalovým dažďom, dorazila do nášho mesta. Vody je toľko, že aj na vyvýšených miestach mesta je jej ponad členky. Voda do kanálov neodteká, ale z nich strieka ako gejzíry na Islande a povyskakované kanalizačné poklapy sa motajú po ceste. S utíchajúcou pohromou sa končí aj moja pracovná zmena s vďakou, že sa mne, mojim dnešným cestujúcim a ani trolejbusu nič nestalo. Cestou domov ma zastihne telefonát vedúcej, či môžem ísť vystríadať spolu s ďalšími dvoma kolegami vodičov, ktorí už dávno mali skončiť službu, pretože skoro ráno začínajú opäť.

„Čo sa stalo?“

„Uvidíš.“

Na Gagarinovej ulici je také malé Holandsko – podjazd pod mostom, ktorý leží hlboko pod úrovňou nie mora, ale okolitého kanalizačného systému. Preto sú tu umiestnené čerpadlá, ktoré dažďovú vodu prečerpávajú tam, kam patrí. Lenže niečo tu nehrá. Vody je toľko, že voda priteká z okolitej preplnenej kanalizácie sem. Podjazd sa rýchlo zaplnil vodou a čerpadlá to vzdali. Niekoľko trolejbusov zostalo našťastie stáť pred zradným jazerom. Prejsť, ani otočiť sa nedá. Utopený luxusný, ale nerozvážny mercedes ukazuje, koľko vody v jazierku je. Ale čo je horšie, aj keď neprší, voda stále stúpa. Pred polnocou dorazil veľmi schopný dispečer Jozef. Situáciu zhodnotil a zorganizoval tak, aby sa všetky osobné aj nákladné autá otočili do protismeru a zmizli. A zrazu vydal povel: „Trolejbusy zacúvajte ku výjazdu na diaľnicu, odkiaľ vás ťahač cez diaľnicu naponí na cestu späť do vozovne.“

Skvelé riešenie.

Ale precúvať 150 metrov po tme s kľbovým trolejbusom? To nie sú dva metre kdesi na konečnej.

Oblial ma pot.

Idem, ale zle. Vždy krútim volantom buď opačne ako treba, alebo tam kde treba, ale veľmi. Darmo si hovorím, ako sa má správne postupovať, ruky robia iné. Všetky moje dyslektické zdatnosti sa rozvinuli do stresujúceho sa vykrúcania. Keďže nás tam bolo ešte asi osem a už bolo dávno zajtra, šikovný dispečer prišiel ku mne a pohľadom dobráckeho leva mi prezradil, že dnes ma ešte nezožerie.

„Ukáž to sem.“

Elegantne zacúval na potrebné miesto a už naháňal ďalších kolegov, pretože o chvíľu už musia trolejbusy vyraziť na svoje ranné trasy. Ešte aj pri ťahaní za rozkúrenou Tatrou som zazmätkoval, ale nakoniec som šťastne vyrazil po svojej osi smerom Vpred, do vozovne.

Veľmi pokorujúci zážitok.

Veľmi povzbudzujúca ohľaduplnosť šikovnejších kolegov.

Manipulační pracovníci z vozovne, ktorí sa vedú s trolejbusmi vo vozovni vykrúcať vpred i vzad, sa radi vysmieávajú vodičom skupiny **D**, že sú to vodiči, ktorí vedú jazdiť iba **Dopredu**.

V mojom prípade to platí na sto percent. Ale čo s tým? – Možno nič.

Keď sa však naskytne príležitosť si zacúvať, určite do toho idem.

Vedieť pokorne prijať, že niečo neviem, je možno dobrý začiatok pre niečo nové sa naučiť. ■

AUDIO BIBLIA UŽ AJ NA INTERNETE

Slovenská biblická spoločnosť sprístupnila audio nahrávky celej Biblie na internete, aby tak bola dostupná relevantným spôsobom pre súčasnú generáciu ľudí. Audio Bibliu si od septembra môžu všetci záujemcovia vypočuť online, alebo si môžu stiahnuť mp3 súbory do svojho počítača či mobilu.

Nahrávky Starej a Novej zmluvy sú voľne k dispozícii na počúvanie na webovej stránke www.biblia.sk. Audio nahrávky ekumenického prekladu sú viazané na jednotlivé kapitoly. Podmienkou čítania aj počúvania je pripojenie na internet. Na www.biblia.sk sú zverejnené aj všetky ostatné preklady Biblie, ktoré sú v súčasnosti používané na Slovensku. Web stránka umožňuje ich porovnávanie a ponúka jednoduché nástroje pre biblické štúdium.

Pre tých, ktorí chcú počúvať nahrávky na svojom notebooku, mobile či tablete aj bez internetu, Slovenská biblická spoločnosť ponúka možnosť zakúpiť si Audio Bibliu na CD nosičoch alebo na stiahnutie. **Audio Biblia** obsahuje najnovšie vydanie slovenského ekumenického prekladu Starej a Novej zmluvy. Vznikla v spolupráci Slovenskej biblickej spoločnosti a Štúdia nádej v rokoch 2016-2018. Slovenská biblická spoločnosť ponúka nahrávky zdarma na internete a tiež na CD nosičoch www.eshop.biblia.sk, alebo ako mp3 súbory na stiahnutie (www.audio.biblia.sk).

Poslaním Slovenskej biblickej spoločnosti je šírenie Božieho slova na Slovensku aj v zahraničí. Na Slovensku pôsobí už od roku 1990. Osobitnú pozornosť venuje špecifickým skupinám obyvateľstva akými sú deti, slabozrakí, Rómovia či nepočujúci. Je členom medzinárodnej rodiny biblických spoločností „United Bible Societies“. Viac o jej činnosti sa môžete dozvedieť na www.biblickaspolocnost.sk.

Slovenský ekumenický preklad Biblie je výsledkom viac ako sedemnástročnej spolupráce odborníkov z rôznych katolíckych i protestantských cirkví. Prekladateľské tímy vznikli už v roku 1989. Ich spoločným cieľom bolo tlmočiť biblické poslanstvo z pôvodných jazykov do súčasnej modernej slovenčiny. Ekumenický preklad Biblie vydala Slovenská biblická spoločnosť prvýkrát v roku 2007. ■

Kontakt: Katarína Bošková, projektová manažérka, boskova@biblia.sk, 0905 453 731

VIERA BEZ SKUTKOV A SKUTKY BEZ VIERY

MIROSLAV KOCÚR
(Teológ, publicista,
vysokoškolský pedagóg.)

Dnes je jasné, že naša spoločnosť aj naše rodiny potrebujú zažiť skutočný záujem efektívneho a funkčného štátu o ich osudy. Naše slovenské školy by sa mali stať školami, v ktorých budú odhaľovať svet poznania tí, ktorí sa nemajú možnosť dostať do sveta a do súkromných škôl. Slovenská politika by mala mať srdce vnímavé voči starostiam a trápeniam tých najzraniteľnejších – rodičov, ktorí sa z mesiaca na mesiac starajú o svoje deti a chcú im dať to, čo dávajú svojim deťom „úspešnejší“ susedia. Voči matkám, ktoré ostali opustené a samé so svojimi deťmi. Verejní činitelia by nemali prehliadať deti na okraji sídlisk veľkých či malých miest či v osadách. Nemali by sme ich nechávať tam, uväznené v generačnej chudobe, ktorej nikto nevenuje pozornosť. Policajti ich tam chodia biť, politici s nimi robia tlačovky, novinári ich fotia. Zároveň by sme mali vidieť svet okolo nás. Chceme vidieť, že to všetko, čo dnes Európa prežíva stojí za to, aby sme to kultivovali a rozvíjali.

Postupné zriedkovanie pravdy pri pohľade na minulosť, blahobyt a pozitívne stránky Tisovho štátu, na inváziu 500 000 vojakov Varšavskej zmluvy na čele s tými sovietskymi, či na zločiny komunizmu, či na blahobyt počas normalizácie, kedy sa ľudia vraj mali lepšie, sa postupne obohacuje aj pri vykresľovaní demokracie či Európskej únie ako nepriateľov kresťanstva a viery. To sú drobné zrnká piesku, ktoré nie sú prejavom plurality pohľadov na svet. Je to situácia, keď sa lož vydáva za alternatívu pravdy.

Nepovažujeme sa ako veriaci ľudia za lepších. No pokúsme sa podať tejto spoločnosti ruku

a dať k dispozícii všetko, čo máme a čím sme. Čo sme ako učitelia, manažéri, riaditelia škôl či vysokoškolskí pedagógovia, ale i ako údržbári a technici dokázali.

Veríme, že svet prejde z budúcnosti vo večnosť. Preto veríme v lepšiu budúcnosť a chceme niečo pre ňu spraviť. Poučení minulosťou chceme hľadať spoluprácu, porozumenie a prekonať nedorozumenia. Chceme hľadať do budúcnosti bez koketovania s tisoovským fašizmom, či ficovým falošným smerosocializmom.

Z histórie sa chceme poučiť. Preto vieme, že v urputnom zápase o to, kto vlastní celú pravdu vždy všetci prehrajú. Bohatí aj chudobní. Tí chudobní a menej vplyvní stratia určite viac. Často všetko. Ideologické a náboženské vojny majú spoločné práve to, že sú len zástupnou a nepoctivou hrou mocnárov, ktorá má odvieť spoločnosť a verejnosť od podstaty hlbokšej vnútornej spoločenskej krízy. Takúto podobu a dynamiku má aj terajšia hybridná a informačná „vojna“. Mocní hráči ovplyvňujú vďaka technológiám masy obyvateľstva a klamstvami sa zahrávajú s pravdou a ľuďmi.

Vieme to robiť s rešpektom voči iným ľuďom a s úctou k pravde? Sme tu ako veriaci ľudia rôznych konfesíí. Snažme sa pochopiť, že život má v sebe aj duchovnú dimenziu. Poučení minulosťou neprenechávajme tento svet tým, ktorí síce často hovoria na jarmokoch a púťach o náboženstve, no vieru z ich konania nevidia. Sedia v prvých radoch na národných púťach a nechávajú sa pri tom filmovať a fotiť. Takto sa chcú s nami a našou budúcnosťou len ďalej papalášsky zahrávať. Ich úspech sa rodí práve tam, kde veríme skôr vlastnému strachu, ktorý v nás živia zveličené zlé správy o tom, čo sa vraj deje vo svete. A vo vlastnej márnivosti veríme, že nás pred nimi ochráni spolupráca s tými, ktorí sa inšpirujú ľudáctvom, alebo už za komunizmu či mečiarizmu spolupracovali s nepriateľmi slobody. Ani dnes to nerobia nezištne. Za ich predstieranou láskou k náboženstvu je len kalkul s dôverčivosťou veriacich. Viera vyzerá inak. Toto je slovenský čriepok informačného chaosu, ktorý je ovocím tej vojny, ktorú zatiaľ voláme hybridná. ■

KRÍŽOVKA

„Nezáleží na tom, koľko toho robíme, ale koľko lásky do...“

Autor: Peter Kailing	A podobne (skr.)	Tústie	Medaila (hovor.)	POMÔCKY Ymir, En, Ala, Ipa	TAJNIČKA	Skr. ibidem	Slovan	Neodborník	Azovské more
Skratka atmosféry				Tlačila	•				
				Predložka					
Vzor					•				
	Kopa slamy				•		Biograf		
	Dopravná linka						Moc		
V poradí na stom mieste				Stredová priamka	•		Skr. kilovoltu		
							Popevok		
Požíval tekutinu				Ovíjal	•			Druh jedla	Škand. praobor
				Odsávali					
Osobné zámeno			Depá	•					
			Čes. predložka						
Veľmi sa tešila					•		Štvorček (typ.)		
							Odtlačok (česky)		
	Vedľa, bokom	Elena (dom.)			•		Nápravy		
		Rub							
Ministerstvo obrany (skr.)			499. rím.	•			Ozn. kamiónov		
			Krídlo (anat.)				Solmiz. slabika		
Druh lepenky				Úryvok z opery	•				Preorávaj
				Ja (maď.)					
Mestečko					•				
Ženy s veľkými očami					•		Pohreb. hostina		

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 6-7/2018

Nevieš, kto je tvoj priateľ, kým sa pod tebou NEPRELOMÍ ĽAD.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 5. 10. 2018. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 10/2018.

NÁDEJ PRE DETI NEPÁLU

Dávame nádej deťom, ktoré ju nemajú. Ako?

- a) V minulom roku, sme poskytli štipendium 30+ deťom, aby mohli študovať a dostať seba aj svoje rodiny z chudoby.
- b) Sirotám dávame domov v detskom domove, aby mali strechu nad hlavou a neskončili na ulici.
- c) Ale hlavne, im zvestujeme evanjelium.

Pridajte sa k nám pravidelnou podporou na číslo účtu:

SK účet: **SK 9811110000001376882018**

CZ účet: **2101481850/2010**

Variabilný symbol: **1111**

Ak by ste radi podporovali konkrétne dieťa, kontaktujte nás na: info@hopeforkidsnepal.org

100% z vášho finančného príspevku ide na podporu detí.